

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
UYUŞTURUCU MADDE BAĞIMLILIĞI VE
YENİ BAĞIMLILIK TÜRLERİNİN
ARAŞTIRILARAK BAĞIMLILIĞIN
NEDENLERİNİN VE ALINACAK
TEDBİRLERİN TESPİT EDİLMESİ
MAKSADIYLA KURULAN MECLİS
ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

—●—
14'üncü Toplantı

6 Nisan 2018 Cuma
—●—

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Yılmaz Tezcan'ın, Komisyonun şimdiye kadar yaptığı çalışmalara ve katılımlarından dolayı Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'e ve bürokratlara teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Yılmaz Tezcan'ın, Komisyonun şimdiye kadar yaptığı çalışmalara ve katılımlarından dolayı Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ'a ve bürokratlara teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'ün, uyuşturucu madde bağımlılığıyla mücadelenin önemi, ilgili yasal düzenlemeler ile Bakanlığın uygulamaları ve çalışmaları hakkında sunumu

2.- Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ'ın, mevcut durum, Bağımlılık ile Mücadele Yüksek Kurulu, 2018-2023 için hazırlanan strateji belgesi ile eylem planının ana noktaları hakkında sunumu

**UYUŞTURUCU MADDE BAĞIMLILIĞI VE YENİ BAĞIMLILIK TÜRLERİNİN
ARAŞTIRILARAK BAĞIMLILIĞIN NEDENLERİNİN VE ALINACAK TEDBİRLERİN
TESPİT EDİLMESİ MAKSADIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

**14'üncü Toplantı
6 Nisan 2018 Cuma**

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 10.16'da açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Yılmaz Tezcan,

Komisyonun şimdiye kadar yaptığı çalışmalara ve katılımlarından dolayı Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'e ve bürokratlara teşekkür ettiğine,

Komisyonun şimdiye kadar yaptığı çalışmalara ve katılımlarından dolayı Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ'a ve bürokratlara teşekkür ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Adalet Bakanı Abdulhamit Gül tarafından, uyuşturucu madde bağımlılığıyla mücadelenin önemi, ilgili yasal düzenlemeler ile Bakanlığın uygulamaları ve çalışmaları,

Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ tarafından, mevcut durum, Bağımlılık ile Mücadele Yüksek Kurulu, 2018-2023 için hazırlanan strateji belgesi ile eylem planının ana noktaları,

Hakkında birer sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 17.03'te toplantıya son verildi.

**Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılığ Türlerinin Araştırılarak
Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla
Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu**

6 . 4 . 2018

T: 14

O: 1

6 Nisan 2018 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.16

BAşKAN: Yılmaz TEZCAN (Mersin)

BAşKAN VEKİLİ: Kerem Ali SÜREKLİ (İzmir)

SÖZCÜ: Gökcen  ZDOğAN EN  (Antalya)

KÂTİP: Lütfiye İlksen CERİTOğLU KURT (Çorum)

BAşKAN – Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli  yeleri, Sağlık Komisyonu Başkanım, Adalet Bakanlığımızın çok değerli bürokratları, kıymetli basın, değerli uzman arkadaşlarım; Komisyonumuzun 14’üncü toplantısında Adalet Bakanımız, Gaziantep Milletvekilimiz Sayın Abdulhamit G l’  misafir ettik.

Toplantı yeter sayısı vardır, toplantıyı açıyorum.

II.- OTURUM BAşKANLARININ KONUşMALARI

1.- Komisyon Başkanı Yılmaz Tezcan’ın, Komisyonun şimdiye kadar yaptığı çalışmalara ve katılımlarından dolayı Adalet Bakanı Abdulhamit G l’e ve bürokratlara teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

BAşKAN – Sayın Bakanım, hoş geldiniz öncelikle.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Hoş bulduk, teşekkür ederim.

BAşKAN – Adalet Bakanlığımızın değerli bürokratlarına da hoş geldiniz diyorum.

Değerli Başkanım, siz de hoş geldiniz.

Milletvekili arkadaşlarımız, şu ana kadar biz 13 toplantı yaptık, bu 14’ nc  toplantımız. Türkiye Büyük Millet Meclisinde 4 partinin bir araya gelerek ortak önergesiyle 2 Kasım 2017 tarihinde Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılığ Türlerinin Araştırılarak Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonumuz 10 Ocak 2018 tarihi itibarıyla çalışmalarına başladı. 10 Nisanda üç aylık süremizi tamamlıyoruz ve inşallah bir rapor hazırlanacak. Bu raporu da Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımızla ve kamuoyuyla paylaşacağız.

Malum, biliyorsunuz, 2007 ila 2016 yılları arasında uyuşturucu kullanımına bağlı olarak maalesef 2.148 vatandaşımız hayatını kaybetmiş. Dolayısıyla bu meselenin ne kadar önemli bir konu olduğunu, bireyi, aileyi ve bütün bir toplumu ilgilendiren çok önemli bir toplumsal sorun olduğunu, hatta terörle kıyaslandığında belki terörden daha önemli olduğunu söyleyebiliriz. Yeni, sentetik, “cannabinoid” dediğimiz birtakım uyuşturucu maddeler ortaya  ıktı. Onlarla ilgili de ciddi sorunlar var.

12 milletvekilimizle beraber bu Komisyon şu ana kadar çok önemli çalışmalar ve saha çalışmaları gerçekleştirdi. Yürütülen  alışmalar kapsamında 13 toplantımız içerisinde çok değerli bakanlarımızı dinledik, İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu, Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Osman Aşkın Bak, Millî Eğitim Bakanımız Sayın İsmet Yılmaz, Sağlık Bakanımız Sayın Ahmet Demircan olmak üzere, bugün de sizi dinleyeceğiz ve öğleden sonra da Başbakan Yardımcımız Sayın Recep Akdağ’ı dinleyerek Komisyonumuz bu dinleme çalışmalarını ve bize verilen süreyi tamamlamış olacak. Yaklaşık 90’dan fazla kişi dinlendi. Yurt içinde Ankara, Mersin, Gaziantep gibi illerimizde incelemelerde bulunduk ve önümüzdeki günlerde de Antalya, İzmir ve İstanbul illerinde de incelemelerde bulunacağız.

**Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak
Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla
Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu**

6 . 4 . 2018

T: 14

O: 1

Ben tekrar hoş geldiniz diyorum. Süreyi daha anlamlı kullanmak adına sözü size bırakıyorum.

III.- SUNUMLAR

1.- Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'ün, uyuşturucu madde bağımlılığıyla mücadelenin önemi, ilgili yasal düzenlemeler ile Bakanlığın uygulamaları ve çalışmaları hakkında sunumu

ADALET BAKANİ ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım; ben de sizlerin öncülüğünde kurulan bu Komisyonun başarılı çalışmalara imza atmasını gönülden temenni ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Bu vesileyle çok değerli basın mensuplarını, değerli mesai arkadaşlarımı, çok değerli bürokratları ve buradaki tüm hazırunu da sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Gerçekten çok önemli bir konunun Meclis araştırması suretiyle enine boyuna tartışılması, ilgililerle müzakere edilmesi ve çözüm yollarının tespiti anlamında bu çaba, gerçekten çok önemli neticelere vesile olacaktır. Uyuşturucu madde bağımlılığı ve yeni bağımlılık türlerinin araştırılarak bağımlılık nedenlerinin ve alınacak tedbirlerin tespit edilmesi maksadıyla kurulan bu Meclis Araştırması Komisyonu gençlerimizi, nesillerimizi uyuşturucu müptelasına bulaşmadan kurtarmak adına inşallah çok önemli işler yapacaktır, güzel sonuçlara vesile olacaktır temennisini hep beraber paylaşıyorum.

Değerli arkadaşlarım, günümüz dünyasında uyuşturucu bağımlılığı terör kadar önemli bir sorun hâline gelmiştir. Uyuşturucuyla mücadele demek, sadece bu alanda faaliyet gösteren suç örgütleriyle mücadele demek olduğu kadar, aynı zamanda bağımlılıkla da mücadeledir. Bu bakımdan, uyuşturucuyla mücadele bütüncül bir yapı ve anlam taşımaktadır. Her mesele gibi bu konunun da bütüncül bir çerçevede ele alınması önem taşımaktadır. Bu bütünün her bir parçası birbirini etkilemekte ve birbirini tahkim etmektedir. Önleyici güvenlik tedbirleri kadar aile, eğitim, medya gibi alanlardaki duyarlılığın da en üst seviyede olması önem taşımaktadır. Cezaların caydırıcılığı önemlidir ama onun kadar bağımlılığın tedavisi ve rehabilitasyonu da oldukça önemlidir. Suç teşkil eden bir fiilin önlenmesi için, öncelikle bu suçu oluşturacak zeminin ortadan kaldırılması elzemdir.

Uyuşturucu suçlarıyla ilgili olarak da uyuşturucuya yönelim nedenlerinin net bir şekilde ortaya konulması yoluyla, önleme kapsamında bataklik işlevi gören zemin yok edilebilir. Esasın, zaten bataklığın yok edilmesi olduğu da açıktır.

Uyuşturucuyla ilgili olarak sosyal ortam konusunun da değerlendirilmesi gerektiği hususunda ortak bir kanaat bulunmaktadır. Arkadaş ortamı, aile krizleri, manevi boşluk, özentî, kendini ispat, medyadaki kimi sorumsuz yayınlar, rol modellerin etkisi, bir kimlik ve statü kazanma çabası gibi pek çok psikososyal neden sosyal ortamı belirlemekte ve etkilemektedir. Aslolan, bir insanda bu tür maddelerle doldurulmaya çalışılacak bir boşluğun oluşmamasıdır ve bu sosyal yaşam ortamlarından en önemlisi de esasen ailedir, okuldur, arkadaş ortamıdır, bunlara benzer toplum ilişkilerinin bulunduğu her katmandır. Buna, son yıllarda sosyal medya kategorisinin de eklendiği bir gerçektir. Dolayısıyla kişiliğin, davranışların, ahlaki değerlerin oluşması aileden başlayarak eğitim ortamı, medya ve toplum ilişkileri çerçevesinde şekillenmektedir.

Değerli arkadaşlar, ceza politikasında ve asayiş çalışmalarında temel önleyici tedbir, suç araç ve maddelerine erişimin engellenmesidir. Sosyal çevre bağlamında, uyuşturucu madde satışının önlenmesi kadar, bu maddelere erişimin de engellenmesi önem taşımaktadır. Bu bakımdan, özellikle emniyet güçlerimizin yapmış olduğu özverili çalışmalar çok büyük önem taşımaktadır. Suça giden

**Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak
Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla
Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu**

6 . 4 . 2018

T: 14

O: 1

yolların kapatılması, suç ortamının yok edilmesi ve bataklığın kurutulması cezaların caydırıcılığından elbette daha önemlidir; aslanan, suçun oluşmadan önlenmesidir. Tabiri caizse uyuşturucu suçunun tüm unsurlarının yaşam bulacağı ortamı kurutmak, havasız ve susuz bırakmak gerekmektedir.

Çok Değerli Başkanım, değerli Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarım, değerli hazırun; uyuşturucu ticareti ve terör uluslararası bir meseledir ve tüm insanlığı tehdit etmektedir. Uluslararası terör örgütlerinin finansmanında uyuşturucu ticareti önemli bir yer tutmaktadır. Bu durum herkesin malumudur. Birçok ülke bu tür terör finansman araçlarına maalesef göz yummaktadır; bazı terör örgütlerinin faaliyetine göz yumup örtülü destek verdikleri gibi, uyuşturucu ticaretine de aynı muameleyi yapmaktadırlar. Bu nedenle, terör örgütleri ile uyuşturucu ticareti yapan suç örgütleri yan yana yürümüşler, çoğu zaman özdeş olmuşlardır.

Uluslararası terörle mücadelede gerektiği gibi, uyuşturucu suçlarıyla mücadelede de uluslararası alanda sıkı bir iş birliği zorunludur. Ülkemizde de PKK'nın ana finans kaynaklarının en önemlisinin kaçakçılık ve uyuşturucu ticareti olduğu malumdur. Gerek terör örgütünün oluşturduğu asayiş boşluğu gerekse de bizzat terör örgütünün yürüttüğü uyuşturucu faaliyeti dikkat çekici boyuttadır. Bugüne kadar terör örgütleriyle yapılan mücadele, aynı zamanda bir yönüyle de uyuşturucu suçlarıyla mücadele sayılabilir. Bu mücadeleden netice aldığımızı, PKK ve diğer terör örgütleriyle mücadelemizin bu alanda da olumlu sonuçlarını görüyoruz. Bunlardan en önemlilerinden biri de uyuşturucu suçlarında rakamlara yansıyan olumlu verilerdir. Bütün devlet kurumlarıyla milletimizin her ferdinin de bu konularda aynı hassasiyet, bilinç ve sorumluluk duygusuyla hareket ettiğine inancımız tamdır. Bu konudaki hassasiyeti asla ihmal etmememiz ve her zaman diri tutmamız hepimizin ve toplumun tüm kesimlerinin üzerindeki bir borçtur.

Çok değerli arkadaşlar, uyuşturucuyla mücadelede yargısal takip kadar cezaların caydırıcılığının artırılması konusu da kesintisiz çalışmalarımız arasındadır. Ceza politikalarının vazgeçilmez iki esası, suça caydırıcı cezaların verilmesi ve bunların etkin uygulanması ve takibidir yani caydırıcı cezalar olacak ve bunların etkin uygulanması da izlenecek. Bu bağlamda, bildiğiniz gibi cezai müeyyideler çok ciddi oranda artırılmıştır. Bunları kısaca hatırlamak gerekirse 2014'teki değişikliklerle, esrar elde etmek amacıyla kenevir ekimi suçunun cezası bir yıldan yedi yıla kadar hapis cezasıyken dört yıldan on iki yıla kadar çıkarılmıştır. Özellikle kamuoyunda, toplumumuzda da sanki uyuşturucu suçlarına yeterince ceza verilmediği gibi algı veyahut da bu algıyı oluşturmak isteyen bir düşünce var ama söylediğimiz bu cezalar bir kez daha gösteriyor ki gerçekten oldukça artırılmış cezalar yani alt sınır bir yıldan dört yıla; üst sınır yedi yıldan on iki yıla çıkmış durumda.

Yine uyuşturucu veya uyarıcı madde imal, ihraç ve ithal suçunun cezası on yıldan yirmi yıla kadar hapisken yirmi yıldan otuz yıla kadar hapis cezasına çıkarılmıştır. Yine uyuşturucu veya uyarıcı madde satma suçunun cezası beş yıldan on beş yıla kadar hapis cezasıyken on yıldan yirmi yıla kadar hapse çıkarılmıştır. Uyuşturucu ve uyarıcı maddenin çocuğa verilmesi ya da satılması durumunda, hapis cezası on beş yıldan az olamayacaktır. Değerli arkadaşlar, daha önce çocuklara yönelik, çocuklar bakımından böyle bir alt sınır düzenlemesi bulunmuyordu, bu da yeni yapılan düzenlemedir. Dolayısıyla uyuşturucu maddenin, uyarıcı maddenin çocuğa verilmesi ya da satılması hâlinde verilecek ceza on beş yıldan az olamayacak, bu da yeni yapılan düzenlemedir. Uyuşturucuyla mücadele anlamında son zamanlardaki etkin mücadele araçlarından biri de cezalardaki bu artışlardır.

Yine uyuşturucu ve uyarıcı madde imal ve ticareti suçunun 3 ya da daha fazla kişi tarafından işlenmesi durumunda ceza yarı oranında, örgüt tarafından işlenmesi durumunda ceza 1 kat oranında artırılmış ve bu suçlardan mahkûm olanların koşullu salıverilme süreleri üçte 2 oranından dörtte 3 oranına çıkarılmıştır. Yani diyelim ki dört yıllık bir ceza aldıysa üç yıl yatmadan, infaz yapılmadan

**Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak
Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla
Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu**

6 . 4 . 2018

T: 14

O: 1

çıkmayacak. Daha önce üçte 2 iken bu da dörtte 3 oranına çıkarılmıştır yapılan düzenlemeyle. Özellikle cezaevlerinde -birazdan rakamları da vereceğim- artışın sebeplerinden birisi de bu infazın, cezaevinde kalış süresinin artırılmasından dolayıdır. Elbette biz de cezaevinde kimsenin olmasını istemeyiz ama cezaevlerindeki bu artış, cezaevinde daha fazla ıslah edilerek topluma ondan sonra gelmesi. Bu düzenlemeler olmasaydı belki hemen topluma bu suçlu kişilerin bir an evvel karışması gündeme gelirdi ama bu konuda Hükümetimizin, Meclisimizin kabulüyle yapmış olduğu düzenlemede salıverme süreleri uzatılmıştır.

Uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanımını kolaylaştırma, özendirme suçunun cezası iki yıldan beş yıla kadar hapisken beş yıldan on yıla kadar hapse çıkartılmıştır. Önceden üst sınır beş yıldır, şimdi alt sınır beş yıl oldu ve bu da şu an uygulanan maddelerden.

Yine, Türk Ceza Kanunu'nun 191'inci maddesi yeniden düzenlenmiş, uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanma suçunun cezası bir yıldan iki yıla kadar hapisken iki yıldan beş yıla kadar hapse çıkartılmıştır.

Yapılan düzenlemelerin getirdiği en büyük yenilik, uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanan kişiler hakkında defalarca denetimli serbestlik kararı verilmesinin önüne geçilmesi olmuştur. Bu düzenlemeler sonrasında uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanan kişiler hakkında denetimli serbestlik kararı, soruşturma aşamasında cumhuriyet savcısı tarafından verilmektedir. Bu kişiler hakkında kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilerek takip edilmeleri sağlanmıştır. Bu süre içerisinde madde kullanılmaması durumunda ancak takipsizlik kararı verilmektedir. Beş yıl içinde kişinin yeniden uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanması durumunda kamu davası açılmaktadır. Uyuşturucu kullanan kişiler, bu imkândan bir kez yararlanabilmekte, yeniden uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanılması hâlinde doğrudan kamu davası açılmaktadır. Sürecin hızlanması ve tedavinin gecikmeksizin yerine getirilmesi böylece sağlanmıştır.

Yine 2015'teki değişiklikler İle Türk Ceza Kanunu'nun 188 ve 191'inci maddesindeki değişikliklerle sentetik ve türevleri de cezada artırım konusu olan maddeler arasına alınmıştır. Buna ilave olarak, bu maddelerin okul, yurt, hastane, kışla ya da ibadethane gibi yerlerde ticareti de bir artırım nedeni olarak düzenlenmiştir.

Yine 2016'daki düzenlemelerle 671 sayılı KHK'nin 32'nci maddesiyle hükümlüler lehine denetimli serbestlik ve koşullu salıverme sürelerinde yapılan değişiklikten uyuşturucu madde suçlarından hüküm giymiş olanlar faydalandırılmamıştır.

Yine uyuşturucu bağımlılarını tedaviye sevk etmek ve hasta-hekim ilişkisini muhafaza etmek amacıyla kanunda yapılan bir düzenlemeyle sağlık mesleği mensuplarının tedavi amacıyla kendilerine başvuran kullanıcıları ihbar yükümlülüğü kaldırılmıştır. Böylece, bağımlıların tedavi için bir sağlık kuruluşuna başvurduğu takdirde haklarında bir ihbarla adli işlem başlatılacağı korkusu yaşamadan tedavi sürecinin kendi isteğiyle de başlamasına ve bunun özendirilmesine yönelik bir çaba amaçlanmıştır ve bu düzenlemeyle hasta-hekim arasındaki güven ilişkisi de korunmuştur.

Yine bireysel uyuşturucu tacirlerine gizli soruşturmacı atanabilmesine yönelik de düzenleme yapılmıştır.

2017 yılında yine caydırıcılığı artırmak amacıyla esrar elde etmek suçundan hapis cezası yaptırımına ilaveten, adli para cezası yaptırımını da getirilmiştir.

Yine uyuşturucu suçlarıyla daha etkin mücadele edebilmek amacıyla esrar elde etmek için kenevir ekme eyleminde CMK'deki iletişimin denetlenmesi ve 140'ıncı maddesinde yer alan teknik araçlarla izleme koruma tedbirlerine de başvurma imkânı getirilmiştir.

**Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak
Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla
Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu**

6 . 4 . 2018

T: 14

O: 1

Yine uyuşturucu madde imal ve ticareti suçlarında kullanılan ve el konulan araçların soruşturma devam ederken aynı suçtan tekraren kullanılması, Türkiye’de sicile kayıtlı olmaması, önemli miktarda uyuşturucu madde ele geçirilmesi, suçun işlenmesini kolaylaştıracak özel tertibatın bulunması hâllerinde yine sahibine iade edilmeyeceği de düzenleme altına alınmıştır.

Keza, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçunda para cezalarının alt sınırı yükseltilmiş, uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanılmasının kolaylaştırılması suçunda da hapis cezasına ilaveten adli para cezası getirilmiştir.

Yine CMK’de yapılan değişiklikle gizli soruşturmacının tanık olarak dinlenmesinin zorunlu olması hâlinde kimliğinin saklı tutulması ve özel ortamda dinlenerek deşifre olmamasına yönelik bir usul düzenlemesi getirilmiş. Bu da suçla etkin mücadele anlamında, usul hükümleri bağlamında önemli bir düzenleme olmuştur.

Yine bu teknik araçlarla izleme sürelerinin 1 kat daha artırılmasına ilişkin yasada düzenleme yapılmış, böylece uyuşturucu ticaretine yönelik istihbari önleme anlamında birtakım tedbirler kanun çerçevesinde güvence altına alınmıştır.

Bunların dışında, uyuşturucu madde çeşitlerinin artışı da göz önüne alarak bunların mevzuata taşınması ve bu anlamda mevzuat güncellenmesinin sağlanmasını da hedefliyoruz.

Yargılama hukukundaki bu suçlara ilişkin ispat külfeti ve bu suçluların mali yönüne ilişkin müsadere gibi farklı müeyyidelerin de yeniden gözden geçirilmesi Bakanlığımız çalışmaları arasındadır.

Her gün uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin işleniş biçimleri çok çeşitlenmektedir. Buna karşılık cezai müeyyidelerin de, yargılama hukukunun da yeniden güncellenmesi önem taşımaktadır.

Çok değerli arkadaşlarım, 2009 ile 2017 arasında uyuşturucuyla ilgili suçlardan cezaevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklu rakamlarını sizlerle paylaşmak isterim. 2009 yılında uyuşturucuyla ilgili suçlardan hükümlü tutuklu sayısı 23.082 kişidir. Bu rakam yıl yıl... Çok ifade edip vaktinizi almak istemem, 2017’de 48.311 kişi olmuştur. Bugün itibarıyla, bugün 6 Nisan itibarıyla elimizdeki verilere göre, 55.266 uyuşturucudan cezaevinde bulunan hükümlü ve tutuklu vardır. Bunlardan sadece 520’si suça sürüklenen çocuklardır. Amacımız, suça sürüklenmiş ve bulaştırılmış bir çocuğumuzun dahi olmamasıdır. Bu konuda Hükümetimizin ve toplumun en büyük duyarlılıklarından birisinin de bu olması gerekir, bu gerçekten hepimiz için önemli bir mesuliyettir.

Özellikle son üç yılda cezaevlerindeki artış, suçun işlenme oranındaki artıştan kaynaklanmış bir sonuç değildir. Gerek cezaların artışı gerekse de bu suçlara dönük infaz rejimindeki değişikliklerden kaynaklanmaktadır. Az önce de kısmı söylediğim gibi, daha önce üçte 2’yi yattıktan sonra çıkan tutuklu hükümlü, şimdi artık dörtte 3 yattıktan sonra çıkmaktadır. Dolayısıyla, bundan kaynaklı infaz sistemindeki bir değişiklikten dolayı, cezaevinde bu rakamlar fazla ama bunlar cezaevinde olmasaydı bugün sokakta, çarşıda, pazarda, şehrin, mahallenin içerisinde olacaktı.

Elbette amacımız, cezaevlerinde bu kişilerin ıslah edilerek topluma kazandırılması ama bir, yeni suçlar -az önce söylediğimiz gibi- cezalar ihdas edilmiş; iki, infaz sistemindeki değişiklikler. Bir de cezalar artırılmış, daha önce beş yıl ceza verilirken şimdi on beş yıl veriliyor. Dolayısıyla cezaevinde kalma süresi de artıyor ama bu, suçla mücadele anlamında önemli bir araçsa biz bunu elbette yapacağız, gerekirse diğer tedbirleri alacağız ama bir çocuğumuz dahi uyuşturucuya bulaşmasın diye bu tedbirleri almak hepimizin görevi elbette.

Diğer yandan, 2015 yılından itibaren yıl içerisinde açılan uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmamak suçlarının, 191’inci madde kapsamındaki suçların oranında da önemli bir azalma net bir şekilde görülmektedir değerli arkadaşlar. 191’inci madde kapsamındaki

suç sayıları 2010 yılında 128 bin, 2011 yılında 117 bin, 2012 yılında 138 bin, 2013 yılında 171 bin, 2014 yılında 155 bin, 2015 yılında –dikkatinizi çekerim- 60 bin, 2016 yılında 69 bin, 2017 yılında ise 72 bin olarak tespit edilmiştir. Yani 191’inci madde kapsamında uyuşturucu, uyarıcı madde satın almak, bulundurmak suçu 2010 yılında 128 bin iken 2017 yılında 72 bin olarak gerçekleşmiştir. Bunlar da göstermektedir ki uyuşturucu suçlarına getirilen cezaların ağırlaştırılması, PKK ve diğer terör örgütleriyle etkin mücadelenin bu oransal düşüşü sağladığı kanaatindeyiz.

Çok değerli arkadaşlar, ceza infaz kurumlarında ve denetimli serbestlik çalışmalarında madde bağımlılığının tedavisi ve topluma kazandırma yönündeki rehabilitasyon çalışmaları da sürmektedir. Bu konuda da elbette Komisyonumuzun önerileri bizlere ışık tutacaktır. Esas olan, suça bulaşmış bir kişinin tekrar suça itilmemesidir. Buna yönelik tedbirler: Suça itildikten sonra cezasını çekmek üzere ıslahevine, cezaevine gittiğinde burada ıslah edilmesine yönelik bu Komisyondan çıkacak çok değerli öneriler, fikirler Bakanlığımızın kanun yapma sürecine de gerçekten ışık tutacaktır, çok istifade edeceğiz. Dolayısıyla bu hususta yapılan çalışmaları ana hatlarıyla ifade etmek isterim. Burada sizlerin önerilerini, değerli Meclisimizin Komisyon üyelerinin önerilerini elbette dikkate alacağız.

Tedavi süreci, Sağlık Bakanlığı Denetimli Serbestlik Tedavi Hizmetleri Genelgesi kapsamında sağlık kuruluşlarında sürdürülmektedir. Denetimli Serbestlik Daire Başkanlığına da süreçle ilgili bilgi verilmektedir. Belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda Bakanlığımızın Denetimli Serbestlik Daire Başkanlığı bünyesinde yürütülen faaliyetler ilgili kurum ve kuruluşlarla Sağlık Bakanlığı tedavi kuruluşlarıyla birlikte yapılmaktadır. Değerlendirme görüşmeleri, yoğun bireysel görüşme, denetimli serbestlik uygulamalarında öfke kontrolü programı, bireysel müdahale görüşmeleri çalışmaları sürdürülmektedir. Grup çalışmaları kapsamında Sigara, Alkol ve Madde Bağımlılığı Tedavi Programı, Hayat İçin Değişim Müdahale Programı, Öfke Kontrolü Programı, çocuklar için Alkol ve Madde Müdahale Programı, gençler için Sigara, Alkol, Madde Bağımlılığı Tedavi Programı yükümlülere uygulanmaktadır. Bunların yanı sıra ihtiyaca göre farklı konularda da yine konferanslar, seminerler, ailelerle görüşmeler, boş zaman yapılandırılması ve diğer kurumlarla ortak iş birliği çalışmaları da devam etmektedir. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Denetimli Serbestlik Daire Başkanına bağlı 139 denetimli serbestlik müdürlüğü tarafından sürdürülen bağımlılıkla mücadele çalışmalarını da geliştirmeye devam ediyoruz. Keza Başbakanlık genelgesi dâhilindeki çalışmalarımız da devam etmektedir.

Çok değerli arkadaşlar, ilgili mevzuat kapsamında ceza infaz kurumunda bulunan sağlık ve psikososyal yardım servisleri bağımlılık tedavi hizmetlerini de kesintisiz sürdürmektedir. Hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumuna kabulüyle değerlendirme aşaması başlamaktadır. Araştırma ve değerlendirme formunun doldurulması ile her hükümlü ve tutuklu için risk ve ihtiyaç raporu ortaya çıkmaktadır yani bir cezaevine hükümlü ve tutuklu geldiğinde bir form doldurmakta ve buna göre o hükümlü ve tutuklu için risk analizi çıkmaktadır. Suç tipi belirlenmekte, madde bağımlılığı ve bunlara uygulanacak yol ve yöntem konusunda bir yol haritası belirlemek için tespit ve analizler yapılmaktadır. Ortaya çıkan risk ve ihtiyaç raporunda ekonomik, sosyal, hukuki, psikososyal ve ruhsal ihtiyaçlarına uygun olarak bireysel ve grup müdahale programları belirlenmektedir. Ayrıca hükümlü ve tutuklular ceza infaz kurumuna ilk girişte görevli aile hekimi tarafından muayene edilmekte, gerekli görülmesi hâlinde hastanelerin ilgili servislerine de yönlendirilerek gerekli tedavi süreçleri başlatılmaktadır. Yine ceza infaz kurumlarındaki ruh sağlığı problemi olan hükümlü ve tutukluların personel tarafından erken dönemde tanınması ve psikososyal yardım servisi personelinin eğitimi amacıyla ceza infaz kurumlarında Ruh Sağlığı ve Bağımlılık Hizmetlerinin İyileştirilmesi Projesi geliştirilmiştir. Bu proje kapsamında, yine tarama, değerlendirme ve yapılandırılmış ruhsal değerlendirme ve müdahale programı oluşturulmuştur. Bu programın amacı ruhsal sorunları olan hükümlülerin hızlı, standart

**Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak
Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla
Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu**

6 . 4 . 2018

T: 14

O: 1

ve doğru şekilde değerlendirilmesini ve tanı almasını sağlamaktır. Etkin müdahale programlarının oluşturulmasını ve uygulanmasını sağlamak, ceza infaz kurumlarında ruh sağlığını destekleyici ortam geliştirmek için gerekli düzenlemeler yapılmaktadır. Ruhsal sorunların ve bağımlılıkla ilgili sorunların önlenmesi, rehabilite edilmesi veya tedavisi için müdahale programları uzmanlarımız tarafından yürütölmektedir. Yine, madde bağımlıları cezaevine girdiğinde maddeye ulaşımı olmadığı için bazı yoksunluk semptomları yaşamaktadır. Uykusuzluk, agresyon, vücut ağrıları, istek kaybı gibi durumlar bu semptomlara örnek olarak verilebilir. Hükömlölerin madde bağımlılığı konusunda bilgileneilmesi, yoksunluk ve madde ihtiyacıyla başa çıkma becerilerinin kazandırılması bu alanda yaşanan problemlerin en aza indirgenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Yine ailelerin de madde bağımlılığı konusunda bilgilendirilme ihtiyacı olduğu açıktır. Bu şekilde cezaevinde karşılaşılan madde kullanımına bağlı sorunların sıklığının azaltılması bireysel müdahale programı içerisinde yine sağlanmaktadır. Bireysel müdahale programlarından biri de alkol ve madde bağımlılığı bireysel müdahale programıdır. Ceza infaz kurumlarındaki vatandaşlarımızın infaz sonrasına hem sağlık hem de suçtan arınmış vaziyette topluma kazandırılması bizim için birincil derecede önceliktir.

Çok değerli arkadaşlar, sözlerime son verirken Yargıtayın da bu süreçte içtihatlarını günümüz koşullarına güncellediğini ifade etmek isterim. Yargıtay 10. Ceza Dairesiyle Yargıtay Ceza Genel Kurulu eski kararlarında bir yıllık kişisel kullanım için gerekli miktarı azami miktar olarak kabul etmekteydi ancak günümüz koşullarında yeni içtihatlarda bu ölçüt yerine somut olayın özelliklerine göre belirlenen zaman dilimi içinde sanığın kullanması için gerekli miktar olarak artık kabul etmektedir, esas almaktadır. Bu ölçütü yargı kararları yoluyla da uyuşturucuyla mücadelenin daha etkin olmasına katkı imkânı sunulmuştur.

Değerli arkadaşlar, cezaların caydırıcı olabilmesi için suçun cezasının muhakkak çekileceği inancının toplumda yerleşik olması gerekmektedir yani ben bir suç işlersem bunun cezasını görürüm inancı toplumun her kesiminde yerleşmesi gereken bir algı olması gerekir. Bu bağlamda suçların özellikle de uyuşturucuyla ilgili suçların cezasız kaldığı yönündeki kara propagandanın, bir algının toplumumuza zarar verdiği aşıkârdır. Oysa tam tersine, tıpkı cinsel saldırı suçlarında olduğu gibi uyuşturucuyla ilgili suçlarda da geçmiş dönemlerden bugüne cezalar ciddi oranda artırılmış, ağırlaştırılmıştır. Sosyal devlet olmanın gereği olarak suça neden olan ekonomik ve toplumsal ihtiyacların karşılanmasının da öncelikli bir görev olduğunu düşünüyorum. Sağlıklı, temiz, suç oranı düşük bir toplum hedefimiz doğrultusunda madde bağımlılığının bir an önce çözöme kavuşturulması gereken önemli bir sorun olduğu hususunda toplum olarak bir mutabakat hâlindeyiz, işte bugün de Türkiye Büyük Millet Meclisinde teşekköl ettirilen bu Komisyon bu amaca matuf kurulmuştur. Çok önemsemediğimiz bu Komisyonun sonuçlarını, değerlendirmelerini ve önerilerini Adalet Bakanlığı olarak bizler de takip edeceğiz, istifade edeceğiz ve politikalarımızda da bizler için ışık tutacaktır.

Ben bu vesileyle çok değerli Komisyonumuzun üyelerini, çok değerli milletvekillerini, değerli basın mensuplarımızı ve çok değerli hazırunu sevgiyle, saygıyla selamlıyorum, herkese saygılar sunuyorum.

BAşKAN - Sayın Bakanım, biz de bu çok önemli sunum için teşekkür ediyoruz. Bu kadar yoğun programınızın arasında Komisyonumuza vakit ayırdığınız, geldiğiniz için de ayrıca teşekkürlerimi sunuyorum.

Sorulara geçmeden önce, biz öncelikle bugüne kadar yapmış olduğumuz çalışmalarda bir taslak öneriler hazırladık, buraya gelen değerli bakanlarımıza bu önerilerimizi iletiyoruz ama bu nihai bir öneri değil, bunu size takdim edeyim.

**Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak
Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla
Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu**

6 . 4 . 2018

T: 14

O: 1

Komisyonadaki milletvekili arkadaşlarımızın sorusuna geçmeden önce de basın mensubu arkadaşlara teşekkür ediyorum, sizleri dışarıya alalım.

Sayın Bakanım, müsaade ederseniz Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarımızın soruları var.

Çorum Milletvekilimiz Sayın İlksen Ceritoğlu Kurt, buyurun.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Sağ olun Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz.

Sunumunuz için tekrar teşekkür ediyoruz.

Bizim de Sayın Başkanımızın söylediği gibi, hem 18 yaş altı çocukların hem de büyüklerin bulunduğu Tarsus'taki ceza ve tevkifevini ziyaret etme fırsatımız oldu. Cezalar caydırıcı olmalı, cezalar yoğun olmalı, korkmalı, doğru ama şöyle bir şey benim kafamı karıştırdı: “Cezamı çekeceğim ama para cezasını nasıl ödeyeceğim?” Yani biz de devlet olarak haklıyız, bu cezayı koyacağız ama bunu tekrar suça teşvik olur mu? Zaten uzunca bir süre oradalar. Bilgilerin bir kısmı da doğru olmayabilir, bu suça meyleden her türlü bilgiyi de verebilir, tespitlerimizden biri oydu cezaevinde.

Bir de ailelerden, özellikle annelerden “18 yaş sonrasında da annelerin talebiyle ya da ailenin talebiyle tedavinin zorunlu kılınması.” diye bir talep var.

Düzenlemeler hakkında bilginize arz ediyorum.

Sağ olun Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Bakanım.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum.

Cezaevindeki temaslarınız, oradaki o hâletiruhiyeyi görmeniz, önerileriniz bizler için önemli.

Adli para cezalarıyla ilgili gerçekten sizin yaşadığınız ya da ilgili kişinin, maddi durumu iyi olmayan birisinin getirmiş olduğu itiraz olabilir ama genel olarak bakıldığında, caydırıcılık konusunda uluslararası hukukta da kabul edilen bir yöntem ama bu vermiş olduğunuz bilgiler çerçevesinde, bizler adli para cezalarına ilişkin, suç işleme oranları ve bunların uyuşturucuya ilgili caydırıcılığı konusunda ayrıca bir çalışma da yapalım arkadaşlarımızla -buradalar- oranlara, istatistiklere de bakalım. Bunu biz not aldık.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Çalışarak belki ödeyebilirler. Bilmiyorum, başka bir şey gelmiyor aklıma. Tabii, takdir sizin.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Genel itibarıyla, caydırıcı bir yöntem olarak kabul ediliyor ama ekonomik durumu olmayanlarla ilgili nasıl bir formül olur, nasıl bir şey yapılır, o konuya bir bakalım biz.

BAŞKAN – Acaba, bu para cezasını ödemek için dışarıda tekrar madde mi satacak?

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Tekrar döner gibi yani birkaç şeyden öyle hissettik, ben kendi adıma belki... Biraz da o hâletiruhiyede insan obsesif oluyor, her şeyden şüphelenir olduk.

Mesela, birisi cezaevinde kalmayı belki tercih edebilecek pozisyonda, hepatit C olduğunu cezaevinde öğrenmiş, tedavi oluyor, devlet olarak biz onun ilaçlarını veriyoruz. “Çıkınca ilaçlarımı nereden alacağım?” dedi. Yani, aslında pes etmiş, onun kötü bir şey olduğunun farkında, enjeksiyondan hepatit C almış.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Komisyon olarak mı gittiniz?

**Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak
Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla
Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu**

6 . 4 . 2018

T: 14

O: 1

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Komisyon olarak gittik.

Orada birkaç annenin benden ricasıydı “Baş edemiyoruz ama kendi isteğı olmadığı için de tedaviye başlayamıyoruz 18 yaş üstü olduğı için yaşı büyük olduğı için.” diye bir talep var Sayın Bakanım.

Teşekkür ederim.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Onu da not aldık.

BAşKAN – Sayın Bakanım, bu saha çalışması çerçevesinde önce Gaziantep’e gittik. Gaziantep’te Valilik, Büyükşehir Belediye Başkanlığı, STK’larla bir araya geldik. Arkasından, Mersin ziyaretimiz oldu. Mersin’de de Tarsus Cezaevini ziyaret ettik. Yeni kurulan, 10 bin kapasitesi olan -hakikaten ilk defa o kadar büyük bir cezaevi gördük biz de- devasa bir cezaevi. Ben, 1991 yılında mecburi hizmet kurası çekerken kuradan Kahramanmaraş E tipi Kapalı Cezaevi tabiılığı çıkmıştı. Oradan bir tecrübem var. Açık cezaevi var, çocuk cezaevi var, kadın ve kapalı cezaevi olmak üzere çok büyük bir alan. O ziyaretimizde milletvekili arkadaşlarımızla, cezaevi savcımızla, başsavcılıkla, Kaymakamımızla birlikte özellikle maddeye bulaşmış hükümlü ve tutukluların hem kaldıkları ortamı ziyaret ettik hem de onlarla konuşma imkânı bulduk; sıkıntılarını, sorunlarını dile getirdiler. Tabii, bilmediğimiz birtakım, onların söylediğı “Biz, burada suçsuzuz. Ağabeyim bana bir madde verdi, götürürken polisler yakaladı.” gibi şeyler söylendi ama sonrasında da bunun çok ciddi bir teknik takibinin olduğunu, dinlemelerinin olduğunu, günlerce, aylarca takip edildikten sonra bütün somut verilerle tutuklandığını biliyoruz.

Özellikle çocuklar hakikaten etkileyciydi. Bir şekilde suça bulaşmışlar. Onların mutlaka rehabilitasyonu noktasında da hepimizin yapması gereken önemli sorumluluklar var diyorum.

şimdi, sözü Antalya Milletvekilimiz Sayın Ahmet Selim Yurdakul’a veriyorum.

Buyurun Sayın Vekilim.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Sayın Bakanım, hoş geldiniz.

Detaylı sunumuzun için de teşekkür ederim.

Aklıma takılan birkaç şey var. Gerçekten, sayıları görünce, 55 binin üzerinde uyuşturucudan hükümlü sayısı, 43 bin civarında da benim bildiğim, FETÖ’yle ilgili tutuklu ve hükümlü var. Dolayısıyla, hakikaten uyuşturucunun da ne kadar önemli olduğunu burada görüyoruz, cezaevlerinin yarısını bunlar doldurmuş gibi sanki.

Dolayısıyla, şu soruyu sormak istiyorum: Uyuşturucu kullananların ve satıcıların cezasını çekerken özellikle son yıllarına doğıru veyahut da başlangıçtan itibaren rehabilitasyon çerçevesi içerisinde bir sanat ya da bir iş alanında eğitiminin sağılanması ve tahliye zamanı geldiğı anda, özellikle son altı ay veya bir yıl içerisinde İşKUR’la temasa geçilerek bu kişiler tahliye olduktan sonra o cezaevi içerisinde almış olduğı sanat alanında veya iş alanındaki eğitimini, beceresini tahliye olduktan sonraki hayatında da acaba uygulayabilir mi? Böylelikle, özellikle uyuşturucu satıcısı gençler, çocuklar veya bu olayda kananların tahliye olduktan sonra da hayatlarını uyuşturucuyla tekrar devam ettirmeyerek yeni bir hayata başlaması için bir öneri olabilir mi diye düşünüyorum.

İkinci önerimiz: Daha önce İçişleri Bakanına da ifade ettik, ben baştan beri de ifade ediyorum.

Sayın Bakanım, siz Adalet Bakanısınız, bu yetki sizde var. Uyuşturucunun temini, imali ve satımı konusunda bizlerin “baron” olarak ifade ettiğimiz aslında o zehir tacirlerinin en üstlerindeki kişiler özellikle olmak üzere, bunlar yakalandığı andan itibaren mal varlıklarına -1’inci derece akrabaları dâhil- tedbir konulması, eğer suçları sabit olursa, mahkeme tarafından sabit olarak kanıtlanırsa ondan

**Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak
Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla
Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu**

6 . 4 . 2018

T: 14

O: 1

sonra da bu mal varlıklarının hepsinin Hazineye teslim edilmesi ve hatta buradan sağlanan gelirin de uyuşturucu tedavisi, rehabilitasyonu gibi madde bağımlılığı alanında kullanılmasını öneriyoruz. Bu konuda düşünceleriniz nelerdir?

Bir üçüncü soru: Merak ediyorum bunu. Acaba bu yakalanan özellikle uyuşturucu satıcıları veyahut da uyuşturucu madde bağımlıları yakalandıktan sonra tedavi için AMATEM’e falan mı gönderiliyor yoksa orada mı bir tedavi uygulanıyor Sağlık Bakanlığıyla birlikte? Bunu merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Çok teşekkür ediyorum Ahmet Selim Bey. Önemli sorulara, konulara temas ettiniz.

Bu rehabilitasyon meselesi çok önemli. Tahliye olmadan önce cezaevinde bir sanatla meşgul olması ve bir iş sektörüyle irtibat kurması ve sonradan da iş hayatına atılması... Bu hususta biliyorsunuz iş yurtları bünyesinde çok önemli çalışmalar yapılıyor. Birçok sektörde -o sektörü de geliştiriyoruz- tarımdan tutun da mobilya sektörüne varıncaya kadar cezaevlerinde çok ciddi anlamda uğraşı alanlarını geliştiriyoruz, buna yönelik cezaevlerinde çalışmalar yapılıyor. Ama burada bir spor faaliyeti, sanat, elbette daha geniş, yaygın bir şekilde olabilir. Yani genel itibarıyla var ama toplumda da biraz mahkûmlara karşı -özellikle uyuşturucu- iş yerinde istihdam etme, çalıştırma konusunda da bir çekingenlik var. Yani belki Meclisten çıkan bu raporda Çalışma Bakanlığıyla ya da toplumun diğer kesimleriyle de belki bir çalışma olabilir ama içeride çok ciddi anlamda seminerler, sertifikalar, meslek becerileri kazanan kişiler oluyor ama yasal şeyde o alması gereken zorunluluk olmasına rağmen alıyor, bir ay sonra tekrar şey yapıyor. Yani toplumda da bu konuda bir duyarlılık oluşması lazım. Ama bu konuda dediğiniz hususlar, öneriler çok önemli. Genel itibarıyla yapılıyor ama bu konuda biraz daha etkin, üzerine düşme, belki daha teşvik edici programlar üzerine bizler de çalışmayı yapalım.

Uyuşturucu tacirlerinin mal varlıklarına esasen tedbir konuyor, yasada böyle bir imkân var ve sonrasında da bunu bu yoldan aldıysa müsadere ediliyor. Geçen sene de bu konuda uyuşturucu ticareti yapılan araçlarla ilgili benzer bir düzenlemeyi yine KHK’yle yaptık ve Meclisimiz de kabul etti ve yürürlüğe girdi. Ama sizin dediğiniz daha belki böyle nakit ya da daha tüm parasal kaynaklarla ilgili daha geniş bir şey belki düşünüyor. Onu arkadaşlarımız da not aldı.

Var mı sizin ekleyeceğiniz bu konuda?

BAŞKAN – Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET ÖKMEN – El koyma noktasında mevzuatımız bugün itibarıyla Türk Ceza Kanunu’nun 54’üncü maddesinde ve 55’inci maddesinde suçta kullanılan ya da suçtan elde edilen menfaatlerin ya da eşyaların müsaderesine imkân tanıyor. Bunun için MASAK’ın bir rapor hazırlaması ve raporda bunun uyuşturucu ticaretinden ya da başka herhangi bir suçtan elde edildiğinin verilerle birlikte rapor edilmesi ve mahkemelerin önüne sunulması gerekiyor. Bunun üzerine tabii ki uyuşturucu satıcılarının ya da baronların mal varlığına, uyuşturucudan elde ettiği mal varlığına el konulması ve müsaderesi bugün itibarıyla zaten mevcuttur efendim.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Peki, yine de sayın vekilimizin dediği boyutuyla belki müsadere kesinleştikten sonra oluyor ama tedbir boyutuyla bir bakalım. Orada savcının, mahkemenin talebiyle...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Sayın Başkanım...

**Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak
Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla
Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu**

6 . 4 . 2018

T: 14

O: 1

BAŞKAN – Ahmet Selim Bey, buyurun.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Tabii, ben bu konunun uzmanı değilim ama şimdi burada olay şöyle işliyor okuduğum bilgilere göre: Önce MASAK raporu hazırlıyor ve sonra MASAK ispat ediyor. Benim dediğim öyle değil de, direkt olarak kişi aksini tespit etsin, yani mal varlığını kendisi ispat etsin. Örneğin, 5-10 evi varsa bu 5-10 evi nereden aldığını kendisi ispat etsin. Biz nasıl her yıl mesela bir mal beyanında bulunuyoruz, değil mi, üç yıl sonra bir daha mal beyanında bulunuyoruz, herhangi bir artış olduğu zaman bize devlet soruyor, diyor ki: “Nereden buldun bu malları?” O zaman biz ispat ediyoruz, işte, diyoruz ki: “Şuradan miras kaldı, buradan kaldı.” falan filan. Aynı şekilde MASAK raporu değil de, aksini, tersinden ispat yoluyla kişi ispat etsin, eğer ispat edemiyorsa onun tüm mal varlığına el konulmasını düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanımız Sayın Necdet Ünüvar.

Buyurun Sayın Başkanım.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Sayın Bakanım, sunumunuz için çok teşekkür ediyorum.

Toplumsal konularda, özellikle çocuklara yönelik cinsel istismar ve uyuşturucuyla mücadele gibi konularda Adalet Bakanlığımızın son zamanlardaki çalışmalarını gerçekten büyük bir takdirle izlediğimi ve tebriklerimi ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Efendim, Türk Ceza Kanunu’nun 192’nci maddesindeki bir fıkayla, hekimle hasta arasındaki o özellikle uyuşturucu bağımlısı bireylerin tedavisi noktasındaki düzenleme son derece yerinde.

Tabii, uygulama pratiği her zaman kanunların çıktığı hâliyle olmuyor. Uyuşturucuyla Mücadele Komisyonumuzun da önerisinde belki Sağlık Bakanlığının bu konuda birazcık daha üzerinde detaylı çalışması ve geliştirmesi gerekir ki insanlar tedavi olmaktan imtina etmesinler hekimler de tedavi yapmaktan kaçınmasınlar, bu çok çok önemli.

Denetimli serbestliğin beş defadan bir defaya indirilmesi son derece olumlu. Çünkü mükerrer denetimli serbestlikler birazcık teşvik edici bir tabloya yol açıyordu. Fakat şöyle bir şey var uygulamada, yine burada da belki Sağlık Bakanlığıyla birazcık daha üzerinde çalışarak şöyle bir noktaya gelmek lazım Sayın Bakanım: Denetimli serbestlik için insanlara randevu veriliyor, bir hafta, on gün, on beş gün sonra filan, insanlar ne zaman denetimli serbestlik için tahlil vereceğini biliyor. Dolayısıyla üç günlük bir şeyle kendini âdeta tabiri caizse perhize alarak daha arınmış bir şekilde oraya gidebiliyor, pratikte bunlar yaşanıyor. Bu pratikte yaşanan hususları birazcık şu noktaya taşımak mümkün olabilir:

Tabii, bunlarda laboratuvar, insan kaynağı, birtakım teknik imkânlar filan söz konusu ama eskiden hatırlarsanız dopingde sadece müsabaka esnasında -özellikle bireysel sporlarda boks gibi, güreş gibi sporlarda- veya müsabakadan hemen sonra doping kontrolü yapılırdı ama şimdi uluslararası kuruluşlar antrenman esnasında da gelip habersiz bir şekilde doping kontrolü yapıyorlar. Bunun sebebi şu: Yani insanlar, sporcular şey yapmasınlar, müsabakada dışında da insan sağlığı için zararlı unsurları kullanmasınlar. Denetimli serbestlikte de birazcık bu mantıkla hareket ederek özellikle Sağlık Bakanlığıyla Adalet Bakanlığının birazcık üzerinde yoğun bir şekilde çalışması gerektiği kanaatindeyim. Hem Lutfiye Hanım hem Selim Bey ikisi de vurguladı, tutuklu 55 bin kişinin tabii iş sahibi olması çok önemli, İŞKUR üzerinde vurgu yaptı. Ben birazcık farklı bir yönüyle konuyu değerlendirmek istiyorum. Bunlara üç şey yapmak lazım: Bir, sağlığı için adım atmak lazım ki siz konuşmanızda vurguladınız. Topluma hazırlanması için birazcık psikolojik tedavi yapılması lazım. Bir de bunlara manevi eğitim de verilmesinde büyük yarar var diye düşünüyorum. Çünkü bunlar hayata başladıkları zaman yeni bir hayat bulmalılar.

**Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak
Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla
Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu**

6 . 4 . 2018

T: 14

O: 1

Tabii, burada toplumun da bu bireyleri damgalayıcı, dışlayıcı, ayrıştırıcı mantıktan kurtulması için birazcık yoğun bir şekilde bunu dillendirmemiz lazım. Acaba hep “İŞKUR” filan dedi ama arkadaşlar iş yurtları da bu konuda birazcık daha etkin olabilir mi? Farklı, özellikle açık ve yarı açık cezaevlerinde farklı uygulamaların olduğunu biliyorum. Adana’da var, başka yerlerde var. Yani bunları mesela Adana’da tarımla ilgili konular ağırlıklı çalışılıyor. Belki başka yerde daha farklı alanlarda çalışılabilir. İş yurtları bu konuda birazcık daha etkin olabilir mi?

Bir de çok çok önemli başka konu var. Türkiye’de şu anda İstanbul ve Adana’da Adli Tıp Kurumunda atık su analizinden uyuşturucu tetkiki yapılıyor ve bunlar gerçekten çok farkındalık oluşturan çalışmalar. Fakat şöyle bir açmaz var bu konuda: Esrar, eroin gibi sık kullanılan uyuşturucularla ilgili konular, maddeler kütüphanede olduğu için onları tespit ediyor. Ama sentetik kannabinoid, amfetamin, metamfetamin gibi birtakım uyuşturucu maddeler kütüphanede olmadığı için yani bize onların kitleri gelmediği için bu konularda birazcık arkadaşlarımızın açmazı var. Hâlbuki biliyoruz ki son zamanlarda uyuşturucudan ölümlerdeki en önemli faktör özellikle genç erkeklerde sentetik uyuşturucular, sentetik kannabinoid ve diğer sentetik uyuşturucular. O yüzden mutlaka bunun atık su analizinde de tespit edilmesi lazım. Hükûmet olarak mutlaka bu atık su analizinde sentetik uyuşturucuların da tespit edilmesine dair bir adım atmak lazım. Bu, insan sağlığı ve gençlerimizin uyuşturucudan hayatını kaybetmemesi açısından son derece önemli.

Teşekkür ediyorum.

ADALET BAKANİ ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Çok teşekkür ediyorum.

Necdet Hocam da gerçekten hem Müsteşarlığı hem Komisyon Başkanlığı döneminde de hep uyuşturucuyla mücadele konusunda çok önemli katkılarda bulundu, bugün de yine istifade edilecek değerlendirmelerden bizler de gerekli çalışmayı yapacağız.

Arkadaşlarımızdan iş yurtlarıyla ilgili, CTE’den gelen, iş yurtlarından gelen ya da diğer, Ahmet Selim Bey’in de AMATEM’de mi tedavi oluyorlar yoksa cezaevinde mi uyuşturucuyla bağımlı ve diğer, Necdet Hocamın da zaten son şeyiydi herhâlde, söylediği hususlarla ilgili iş yurtlarında etkin bir istihdam, iş kollarıyla ilgili, yine denetimli serbestlikle ilgili randevu veriliyor, ona göre temizliyor, kendini hazırlıyor, gidiyor. Bu bizim yine Sağlık Bakanlığıyla alacağımız tedbirler ama belki ilave edeceğimiz şeyler varsa, teknik olarak söz almak isteyen varsa...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Şimdi, sizin sunumunuzda da belirttiğiniz gibi, uyuşturucu kullanımıyla ilgili olarak, tedavi ve denetimli serbestliğin tedavi kısmı Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülüyor, denetimli serbestlik kısmı bizim Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmektedir. Kişi denetimli serbestliğe geldiği zaman üç gün içerisinde hemen Sağlık Bakanlığına, AMATEM’lere sevk ediyoruz. Tedavi kısmı Sağlık Bakanlığı tarafından yerine getiriliyor. Dolayısıyla bu tahlil alma, randevu verme AMATEM’lerde yapıldığı için biraz, dediğiniz gibi sıkıntılar...

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Ben Bakanımızdan Hükûmet olarak istedim ama Sağlık Bakanlığı veya Adalet Bakanlığı olarak değil.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Tedavi olduktan sonra denetimli serbestlik kısmına geliyor. Hani, tahlil işini denetimli serbestlik olarak biz yapmıyoruz.

Bir de iş yurtlarıyla ilgili olarak şunu söyleyeyim: Gerçekten, belki eski hükümlü çalışma zorunluluğuyla ilgili, malum, özel sektörde çalışma zorunluluğu kaldırılmıştı, hani belki tekrar gündeme getirilebilir diye düşünüyorum.

**Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak
Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla
Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu**

6 . 4 . 2018

T: 14

O: 1

Kamudaki istihdamda da şehit ve gazi yakınlarıyla birlikte istihdam edildiği için, tabii, öncelik şehit ve gazi yakınlarına veriliyor haklı olarak.

Şimdi, maalesef, belki toplumsal bir duyarlılık da gerekiyor, yani suç işlemiş kişi, cezası infaz ediliyor ama o damgayı bir türlü atamıyor. Dolayısıyla insanlar da özellikle geçmişinde uyuşturucu kullanımı olan birisini de çalıştırmakta çok çok zorlanıyor açıkçası.

Kısa bir örnek vereyim, uzatmak istemiyorum. Geçen hafta İstanbul Denetimli Serbestlik Müdürlüğündeydim. Orada “ÇAM’da hayat var” projesi kapsamında bir çalışma yapmıştık ve denetimli serbestlik bünyesinde İstanbul Trikocular Derneğiyle bir çalışma yapmıştık. Örgü atölyesine iplik olarak geliyor, kazak olarak dokunuyor ve ürün olarak çıkıyor. Bu şekilde 20 kişi civarında, denetimli serbestlik altında, eski suç işlemiş kişiler çalışıyor. Bunlardan iki ay içerisinde mesela 12 kişi işe yerleştirilmişti. Hatta, ben oradayken bir kişi de işe yerleşmiş, süresinin bitmesi bekleniyordu. Şimdi, alan olarak suç geçmişi uyuşturucu olunca bunları daha zor yapıyoruz. Hani başka suçlar daha kolay oluyor ama bu istihdamda gerçekten çok zorluk çekiyoruz. Belki kamuoyunun bilinçlendirilmesi anlamında da birtakım şeyler yapılabilir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Başkan.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Partik bir öneri: Şimdi, 55 bin kişi yatıyor ya cezaevinde, tutuklu, hükümlü. Bunların bir kısmının mesleği var, önemli bir kısmının yok da. Bu mesleği olanlarla, mesela bizim Adana’da tarımla uğraşan bir alan var, 700 dönümlük bir yere yapıldı. Diyelim ki kişi Bursa’da yatıyorsa ve o mesleki birikimini geliştirebileceği nokta Adana’daysa belki böyle bir eşleştirme de yapmak lazım yani o tutukluların durumunu, envanterini çıkartıp...

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Adam kasapsa, bizim Niğde’deki mezbahane olan yere verelim diyor. Bunları cezaevleri olarak zaten yapıyor olmanız lazım.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Evet. Yapıyor musunuz böyle?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Evet.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Tamam, eyvallah.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Çünkü, mesela diyelim ki çok iyi bir mobilyacı, bizim adliyelerdeki masamız, bu duruşma salonlarımız hep cezaevlerinde yapılıyor. Orada, diyelim ki o işin ustası, o da cezaevinde öğretiyor. Belge veriliyor. Biraz daha arkadaşlarımız geliştiriyor bu çalışmayı. İşte, organik tarım, hayvancılık sayısının artmasına yönelik, bir de savunma sanayisiyle ilgili de ne yapılabilir, ilgili bakanlıklarla yapılıyor. Yani, dediğiniz gibi, bu çok önemli bir katkı. Kendisi topluma katkıda bulunup para kazanıyor, sigortası yatıyor. Çok iyi bir model aslında. Belki bunu raporda, hani sizin eksiklik olarak gördüğünüz birkaç talebiniz, eğer vaktiniz olursa, bizler de o konuyla ilgili, arkadaşlarımız yerinde görme alma anlamında, önerilerinizden istifade edelim, değerlendiririz.

BAŞKAN – Zaten Adalet Bakanlığımızdan bir uzmanımız var. Bu raporları derç ederken o arkadaşımız da katkı sunacaktır.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Yani buradan mümkünse ıslah olup olmama, tekrar suç işleyip işlememe konusunda Adli Sicil Genel Müdürlüğündeki istatistikleri de rapora koyalım, kayıtlara o anlamda da geçsin, oldu mu? Bir o boyutuyla da bakalım.

BAŞKAN – Ahmet Bey, buyurun.

KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ AHMET EKER – Biraz önce Çorum Milletvekilimiz Lütfiye Hanım’ın bir sorusu vardı, zorunlu tedavide 18 yaşından büyüklerle ilgili. Onunla ilgili bir ilave yapmak istiyorum müsaade ederseniz.

Komisyonumuza yaptığım sunumda da kısmen bahsetmiştim. Türk Medenî Kanunu’nun 432’nci maddesinde 18 yaşından büyükler için bir zorunlu tedaviyi öngören düzenlememiz var. Madde önümde: “Uyuşturucu madde bağımlılığı ve serserilik gibi sebeplerden biriyle toplum için tehlike oluşturan her ergin kişi, kişisel korunmasının başka şekilde sağlanamaması hâlinde, tedavi, eğitim ve ıslah için kuruma yerleştirilir veya alıkonulabilir.” Dolayısıyla, 18 yaşından büyük uyuşturucu bağımlıları toplum için de tehlikelilik arz ettiği takdirde zorunlu tedaviye cevaz veren bir düzenlememiz var. Bu konuda, tabii, biraz farkındalık noktasında belki farkındalığı artırmak lazım. Valiliklerdeki il sağlık müdürlükleri bünyesinde başvurulabilir. Doğrudan sulh hukuk hâkimliğine de başvurulabilir. Herhangi bir kuruma başvurulduğunda bu vesayet etmek adına ulaştırılabilir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Bakanım, bizim Mersin Tarsus Cezaevi ziyaretimizde söylemeyi unuttuk, mesela kâğıt bardak yapıyorlar. Bütün Türkiye’deki cezaevlerine bu kâğıt bardakları gönderiyorlar. Cezerye yapıyorlar. Yerinde inceledik. Keza ekmek yapımı devam ediyor. Bir de Tarsus Cezaevinin kurulduğu alan, biliyorsunuz, böyle çok verimli bir arazi ve her tarafında tarım yapılıyor, Çukurova dediğimiz yer. Günümüzde maalesef tarımda ve bazı ağır işlerde çalışacak işçi bulma konusunda da zorluklar yaşanıyor. Suriyelilerden bu konuda biraz faydalanılıyor. Bu cezaevinde, mesela açık cezaevindeki oraya geçmiş mahkûmların bu şekilde bölgede de değerlendirilebileceği kayıtlara geçmesi açısından önemli.

Bizim geçen hafta bir Londra ziyaretimiz oldu Komisyon olarak. Metropolitan polisiyle görüştük. Dediler ki: “En çok uyuşturucu madde satılan yer cezaevi.” Şaşırdık. “Yani nasıl oluyor, engelleyemiyor musunuz?” Drone’larla falan getirip artık teknolojiyi kullanarak cezaevine... Yani bizim sistemin, Türkiye’nin gerçekten çok başarılı olduğunu orada görmüş olduk. Biraz acziyetleri var, bunu da itiraf etti Metropolitan polisi.

Geçenlerde bir gazetede bir haber okumuştum Sayın Bakanım, haber de şöyle: Bir mahkeme, uyuşturucu satıcısının beraatine karar veriyor ve 900 gramlık esrarının da iadesine hükmediyor. Buna ben çok şaşırmıştım. Yargıtaydan bunun dikkat edilerek bozulduğunu gördük. Tabii, bu konuların ne kadar önemli olduğunu, hani, bazen insanların da belki de gözden kaçırdığı hususlar olabilir.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Şimdi, o kişi, FETÖ’den ihraç edilen bir kişi ve eski tarihli karar, 2014 tarihli bir karar. Yeni bir karar mı gibi sunuldu. Maalesef, bunların hepsi toplumda “Uyuşturucuyla mücadele edilmiyor.” ya da işte zafiyet var gibi, kısmen Hükûmete muhalefet, kısmen toplumda insanların kendisine, geleceğine güvensizlik duymasına yönelik bir politikanın sonucu diye düşünüyorum. Eski bir karar -2014 tarihlerinde kâtibi, şusu busu FETÖ’den de ihraç edilmiş- ama Yargıtay onu bozdu. Müsadereye izin vermeden savcılık zaten o kararı uygulamadı, öyle bir iade miade de yok ama öyle bir algı oluştu. İşin aslı da bu.

BAŞKAN – Evet, maalesef...

Son olarak, size arz ettiğimiz bu taslak önerilerle ilgili birkaç hususu belirtip oturuma ara vermek istiyorum.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; biz de bunları daha önce konuştuk, tartıştık. Önemine binaen birkaç başlığı ifade etmek istiyorum.

**Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak
Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla
Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu**

6 . 4 . 2018

T: 14

O: 1

Uyuşturucu madde ticareti, kaçakçılığı suçu özelinde, mahkûmiyet hâlinde ispat yükünün tersine çevrilmesi şeklindeki bir düzenlemenin uyuşturucu madde ticareti, kaçaklığının arzıyla mücadelede etkinliği artıracağı değerlendirilmektedir. Siz de bahsettiniz, değerli milletvekilimiz de bu konuya değindi. Örneğin, bir kamu çalışanının orantısız bir mal varlığı bulunduğu anda, bu kişi zamanında beyanda bulunmamışsa haksız mal edinmeden dolayı devlet söz konusu mal varlığına el koyabilmekte. Bu hakikaten üzerinde durulması gereken bir konu.

4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun kapsamında yayımlanacak zorunlu yayınlarla ilgili kapsamın tütün haricindeki bağımlılık türlerini de içerecek şekilde genişletilmesi yerinde olacaktır.

5187 sayılı Basın Kanunu’nun 20’nci maddesinde özel olarak cinsel saldırı, cinayet ve intihar olayları hakkında haber verme sınırlarını aşan ve okuyucuyu bu tür fiillere özendirecek nitelikte olan yayınlar hakkında para cezası uygulanacağı düzenlenmiş, uyuşturucu madde suçları da bu hükümde belirtilmemiştir. Bu itibarla, söz konusu kanunun ilgili maddesine uyuşturucu madde suçlarının da dâhil edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Ceza infaz kurumlarına ilişkin önerilerimiz de diğer başlıklarla beraber; tahliye sonrası tekrar riskli sosyal çevresine dönen hükümlülerin yeniden madde kullanımı ya da madde bağlantılı suçlara karışmasını önleyici tedbirlerin alınması gerekiyor. Az önce de bahsettik; İşyurtları, İŞKUR’lar bu konuda hakikaten önemli.

Madde bağımlısı hükümlü ve tutuklularda zaman zaman kendine zarar verme davranışının gözlemlendiği öğrenilmiştir. Bu tür davranışları azaltacak psikososyal yaşam becerilerinin kazandırılmasına yönelik programların artırılması yerinde olur. Cezaevlerindeki psikologların sayısıyla ilgili de belki çalışma yapmamız gerekecek.

Denetimli serbestlikle ilgili az önce arkadaşlarımız bahsettiler. Denetimli serbestlik kapsamındaki yükümlülere yapılan tahlil sonuçlarının uzun sürede sonuç vermesi sorununa çözüm olarak, salt bu işleme özgü laboratuvarların olması kısa zamanda sonuç alınmasını sağlayabilecektir. Beden sıvılarında uyuşturucu tespiti ve bu tespitin doğrulanmasının farklı donanımlar gerektirdiği, bu özelliklerdeki merkezlerin yüksek maliyetli olduğu ancak kişilerin gereken zamanda tedavi sistemine dâhil edilebilmelerinin sağlanabilmesi için bu merkezlerin oluşturulmasının önemli olduğu unutulmamalıdır. Bu manada, AMATEM’den bana bir fotoğraf göndermişler; idrar örneği alınan bir düzenek, bir pompa sistemi. İşte, vücuduna yerleştiriyor, o pompa sistemine -fotoğraf olsa gösterirdim size- başkasının idrarını koyuyor, o idrarı da geçerken orada veriyor sanki temizmiş gibi, onu ele geçiriyorlar üst aramasıyla beraber. Bir de bunun ısıtıcılı olanını üretmişler. İdrar normalde vücuttan çıkınca belli bir ısıda olduğu için bu tahlili yapanların buna uyandığını dolayısıyla bunun ısıtıcılı olanını bile ürettiklerine şahit olduk.

Son olarak da Sayın Bakanım, yasa dışı madde kullanımı nedeniyle denetimli serbestlik kararı verilen kişilerden madde bağımlılığı tanısı konulanların tedavi ve takip aşamaları Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülmektedir doğal olarak. Bunun dışındaki kullanıcı, satıcı ve benzeri tedavi gerekmeyen denetimli serbestlik hükümlülerinde yasa dışı madde kullanımı olup olmadığının denetim ve takibi amacıyla yapılan madde analizi, olayın adli boyutu, alman örneklerin adli örnek olması ve suç isnadı maksadıyla kullanılması nedeniyle tıbbi laboratuvar uygulamalarından ayrı tutulmaktadır. Bu nedenle, bahsedilen madde analizlerinin Adalet Bakanlığı ve üniversiteler bünyesindeki adli toksikoloji laboratuvarlarında yapılmasının uygun olacağıyla ilgili akademisyenlerden ve buraya gelen konuşmacılardan, milletvekili arkadaşlarımızdan bize böyle bir talep var.

**Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak
Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla
Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu**

6 . 4 . 2018

T: 14

O: 1

Ben oturuma ara vermeden önce Adalet Bakanımız, Gaziantep Milletvekilimiz Sayın Abdulhamit Gül'e ve Adalet Bakanlığımızın değerli bürokratlarına çok çok teşekkür ediyorum.

Son söz olarak Sayın Bakanımın söylemek istedikleri konu varsa onu alıp oturuma ara vereceğim.

Buyurun Sayın Bakanım.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum. Gerçekten hepimizin ve ülkemizin geleceğı adına çok önemli bir konuyu masaya yatırdığınız için sizleri tebrik ediyorum. Bu Komisyonunda görev aldığınız için de ayrıca sizlere şükranlarımı sunuyorum çünkü bu meseleyi enine boyuna tartışmak, yol haritasını çıkarmak, öneriler hazırlamak gerçekten önemli, vatani, vicdani bir sorumluluk. Bunu da siz yapıyorsunuz, teşekkür ediyorum.

Elbette, bu mücadele, girişte de söylediğim gibi, topyekûn olmak zorunda. Sadece iş karakola düştükten sonra... İstismar meselesinde de öyle, diğerlerinde, terörde de öyle. Yani çocuk, eline kitap alacak çocuk eğer dağa gidiyorsa, dağa giderken biz alabilirsek o çocuğı kurtarız, koltuğunun altına kitap veriz ama oraya gittikten sonra o çocuk artık farklı bir yere gidiyor. Çocuk karakola, cezaevine düştükten sonra en ağır cezayı verelim. Bunların elbette caydırıcılığını bir yönde konuştuk bir bütün olarak ama sadece yargısal faaliyetten öte, işte Emniyette bunları önleyici, dinleyici tedbirlerle... Onun ötesinde, sosyal çevrede, sosyal medyasından diğer medyasına, arkadaşlık; onun ötesinde aile, belki annenin karnında başlayan bir eğitim, annenin kendisinde, babanın kendisinde o eğitimle başlayan bir süreçten bahsediyoruz. Bunların hepsini bir bütüncül yaklaşımla ele almak zorundayız. Ama şunu söyleyeyim: Yargıda -rakamları da verdim- bu konuda çok ciddi bir hassasiyetle uyuşturucuyla mücadele konusunda titiz bir mücadele söz konusu. Bundan dolayı da ben tüm yargı mensuplarımıza teşekkür ediyorum.

Çok önemli öneriler geldi burada. Elbette bir kısmı Sağlık Bakanlığının da yine teknik kapasitesiyle ilgili ama Hükümet olarak uyuşturucuyla mücadelede –ki öğleden sonra bakanımız da katılacaklar- bir koordinasyon çerçevesinde tüm birimler neler yapacak, bunda da elimizden gelen çabayı gösteriyoruz. Ama burada aile, toplum, medya hep birlikte bir sorumluluk duygusuyla hareket etmemiz lazım. Bu, ülkemizin geleceğıyle ilgili bir konu. Siyasi bir meseleden ziyade ulusal güvenliğimizle ilgili bir konu. O yüzden, tüm partilerimizin, tüm paydaşların, tüm sivil toplum kuruluşlarının ve toplumun her kesiminin bu konudaki önerileri dikkate değer önerileri olacaktır, takip edeceğiz. Şimdiden ön tekliflerinizi de arkadaşlarımızdan almış olduk.

Ben de hassasiyetiniz için çok teşekkür ediyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Sağ olmanız.

BAŞKAN – Çok teşekkürler Sayın Bakanım.

Öğleden sonra saat üç ila beş arasında Başbakan Yardımcımız Sayın Recep Akdağ'ı dinlemek üzere oturuma ara veriyorum.

Kapanma Saati: 11.28

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.15

BAŞKAN: Yılmaz TEZCAN (Mersin)

BAŞKAN VEKİLİ: Kerem Ali SÜREKLİ (İzmir)

SÖZCÜ: Gökçen ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya)

KÂTİP: Lütfiye İlksen CERİTOĞLU KURT (Çorum)

●

BAŞKAN – Uyuşturucu madde bağımlılığı ve yeni bağımlılık türlerinin araştırılarak bağımlılığın nedenlerini ve alınacak tedbirlerin tespit edilmesi maksadıyla kurulan Meclis Araştırma Komisyonumuzun 14’üncü toplantısının ikinci oturumunu açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUSMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Yılmaz Tezcan’ın, Komisyonun şimdiye kadar yaptığı çalışmalara ve katılımlarından dolayı Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ’a ve bürokratlara teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Başbakan Yardımcımız Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu Başkanı Erzurum Milletvekilimiz Sayın Profesör Doktor Recep Akdağ bugün bizimle beraber, bilgi paylaşımı yapacağız. İlk oturumumuzu da Sayın Başbakan Yardımcımızla birlikte açmıştık ve bugün, 10 Nisan itibarıyla Komisyonumuzun çalışmaları tamama eriyor ve bunu da, bugünkü son oturumumuzu da sizinle –hani derler ya Sayın Başbakan Yardımcım- taçlandırmış olacağız.

Malum, madde bağımlılığıyla ilgili 12 milletvekili arkadaşımız Komisyonumuzda üye olarak çalışıyorlar. 7 AK PARTİ, 3 CHP, 1 MHP ve 1 HDP’li üyeden oluşuyor. Bağımlılıkla Mücadele Komisyonumuz 2 Kasım 2017 tarihinde dört siyasi partinin oy birliğiyle kuruldu. Çalışmalarına da 10 Ocak 2018 tarihinde başladı. Bunun ne kadar önemli olduğunun millet olarak gerçekten farkındayız. 2008 yılında bu manada bir komisyon kurulmuştu. Komisyon başkanımız Adana Milletvekilimiz Sayın Profesör Doktor Necdet Ünüvar idi. On yıl süre içerisinde Komisyonumuzun o çalışmalarının getirdiğı birtakım kazanımlarla bugüne kadar gerçekten çok önemli adımlar atıldı, bunun farkındayız ama bu işin özellikle başlamasında, mücadelede, tütünden alkole kadar ve uyuşturucu madde bağımlılığına kadar sizin yapmış olduğunuz çalışmalar gerçekten takdire şayan.

2007 yılından 2016 yılına kadar ne yazık ki ülkemizde sentetik kannabinoid dediğimiz birtakım uyuşturucu maddelerin de Türkiye’ye girmesiyle birlikte 2.148 vatandaşımızın madde kullanımına bağılı vefat ettiğini biliyoruz. Sentetik kannabinoid türü uyuşturucuların özellikle Belçika, Hollanda gibi Avrupa Birliği ülkelerinden ülkemize ve Orta Doğı’ya, Arap ülkelerine doğıru bir rota çizdiğini, Doğı’dan gelen bu doğıal uyuşturucu maddelerin de Batı’ya giderken ülkemiz için bir hedef ve kavşak noktası olduğunu biliyoruz.

Biz hem saha çalışmalarını hem dinlemeleri bugüne kadar tamamladık. Yaklaşık 90 dinleme gerçekleştirildi, 13 tane oturum gerçekleştirdik. Bakanlarımızdan bazılarını buraya davet ettik, bir kısmını da hazırlamış olduğumuz taslak önerilerle makamlarında ziyaret edeceğız. İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu, Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Osman Aşkın Bak, Milli Eğitim Bakanımız Sayın İşmet Yılmaz, Adalet Bakanımız Sayın Abdülhamit Gül ve Sağık Bakanımız Sayın Ahmet Demircan da bu hafta bilgi paylaşımında bulundular bizimle. Son toplantımızı da sizinle gerçekleştiriyoruz.

İl ziyaretleri gerçekleştirdik, Ankara’da, Gaziantep’te ve Mersin’de olmak üzere. Önümüzdeki günlerde de Antalya, İzmir ve İstanbul ziyaretlerimiz olacak.

Bu konunun ne kadar önemli olduğunu, özellikle on beş yıldır yapılan mücadelenin ne noktada olduğunu hepimiz biliyoruz. Sadece bir bireyin, ailenin bu işin üstesinden gelemeyeceğinin de farkındayız. Tüm bir devlet olarak ve millet olarak nasıl ki terörle mücadele ediyorsak en az terör, belki terörden daha etkili, çok daha yıkıcı sonuçları olan bir hastalıkla, bir sosyal problemle karşı karşıyayız. Bugünkü oturumumuzda, özellikle de Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu Başkanı olarak -bizim de hazırlamış olduğumuz birtakım taslak bilgilerle bunu birleştirerek- hem sizin sunacağınız, anlatacağınız birtakım önemli bilgileri de raporlarımıza dercederek inşallah birkaç ay içerisinde raporlarımızı hazırlayıp Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımızla ve kamuoyuyla bunu paylaşacağımızı ifade etmek istiyorum.

Sayın Başbakan Yardımcımızla beraber Başbakan Yardımcısı Danışmanı Profesör Doktor Fatma Meriç Yılmaz, Başbakan Yardımcısı Danışmanı Doçent Doktor Engin Tutkun, Sağlık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Yardımcı Doçent Doktor Elif Güler Kazancı, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesinden Doçent Doktor Nebile Dağlıoğlu da aramızdalar, ben de kendilerine ayrıca teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, söz sizde.

Buyurun.

III.- SUNUMLAR (Devam)

2.- Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ'ın, mevcut durum, Bağımlılık ile Mücadele Yüksek Kurulu, 2018-2023 için hazırlanan strateji belgesi ile eylem planının ana noktaları hakkında sunumu

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) - Çok teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; Değerli Komisyon Başkanımızın da ifade ettiği gibi bağımlılıkla mücadele, uyuşturucuyla mücadele gerçekten ülkemizin geleceğini ilgilendiren çok önemli bir husus. Bu çerçevede Hükümetimiz meseleyi çok ciddiyle takip etmektedir ve aslında hem Hükümetimizin hem Türkiye Büyük Millet Meclisinin hem de Cumhurbaşkanlığımızın bir anlamda ortak bir mücadele alanı olarak bu konuyu görüyoruz ve 20'nin üstünde bakanlık, kurum birlikte çalışıyoruz.

BAŞKAN - Sunumun bir bölümünde basın mensubu arkadaşlarımızı çıkaracağız, onu da şimdiden hatırlatalım Sayın Bakanım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) - Şimdi, daha önce çok kimseyi dinlediğiniz için bazı hususları ben hızlı geçeceğim. Bu koordinasyon işi kolay bir iş değil, önce onu söyleyeyim. Bana verilen birkaç koordinasyon işi var; bunlardan birisi, yatırım ortamını iyileştirme meselesiydi, çok mesafe aldık Allah'a şükürler olsun. Türkiye bu sene o hususta dünya sıralamasında yüzde 100 bir ilerleme gösterecek, 60'ıncı sıradan 30'uncu sıralara gelecek diye umut ediyoruz. Biraz önce istismarla ilgili, arkadaşlar, basın mensupları sorular sordular, bu konuyu iyi kötü sonuna yaklaştırdık, bu bağımlılık konusunun koordinasyonu da bende. Tabii, ne kadar çok kurum olursa -ki olması lazım- koordinasyonun o kadar muntazam yapılması icap ediyor.

Önce müsaadenizle mevcut durumla ilgili benim önemli gördüğüm birkaç hususa temas edeceğim, hani çok fazla böyle ansiklopedik bilgi vermeyi arzu etmiyorum, sonra uyuşturucuyla mücadelede 2018-2023 için yeni bir strateji belgesi ve eylem planı hazırladık, bu hazırlık sürecinden, bu strateji belgesi ve eylem planının ana noktalarından size bahsedeceğim, elbette bilahare sorularınızı da alırım.

Dünyaya baktığımız zaman gerçekten 250 milyonu aşkın kişinin uyuşturucu kullandığını görüyoruz, ölüm sayıları açısından da Amerika'da bir felaket var. Amerika'da bir yılda 50 bine yakın uyuşturucudan ölüm var, çok büyük bir sayı tabii. Avrupa'da sayılar daha az, mesela 2015'te bu sayıların 7 binler civarında olduğunu görüyoruz ama Amerika Birleşik Devletleri'nde ise 2015'te bu

sayının 50 bini aştığını görüyoruz. Dünyanın bir problemi, ben hep şöyle söyledim daha önce, belki işittiniz: Dünyada özellikle belli ülkelerde, Amerika Birleşik Devletleri başta olmak üzere bir salgın var, Türkiye’de de biz bir salgının kapısındaız.

Şimdi, uluslararası raporlar var. Burada yüksek riskli olarak görülen uyuşturuculardan eroin kullanım oranlarında Türkiye’nin bulunduğu noktayı görüyorsunuz; koyu renkler daha riskli ülkeler, açık renkler daha az riskli ülkeler. Türkiye’nin Avrupa bölgesinde az riskli ülkelerin içinde olduğunu görüyoruz. yani bin kişi başına sayılara baktığımız zaman bu sayının 0,3 olarak oldukça düşük bir sayıda olduğunu görüyoruz.

Burada farklı tanımlara dikkat etmek lazım. Araştırmalarda birkaç gösterge kullanılıyor; bir, hayatınızda hiç kullandınız mı diye soruyorlar, en az bir kere kullanma oranı var, son bir ayda kullandınız mı diye soruyorlar, kronik kullanımla ilgili birtakım çapraz sorular var. Bağımlılıkla ilgili bir saha araştırması yapmak hemen hemen imkânsız çünkü bağımlılık klinik bir teşhis ama kronik kullanıcılarla bağımlılar arasında ya da bağımlıların arasında da yakın bir ilişki olduğunu biliyoruz.

Şimdi, Türkiye’de hepimizin kullandığı yüzde 2,7 diye bir oran var, 15 yaştan sonra 64 yaşına kadar hayatında en az bir kere kullanmış olanların oranı. Bunu nereden alıyoruz yani hangi araştırmadan? Bu araştırma TUBİM’in 2011 yılında yaptığı bir araştırma, hane halklarında yaptığı bir araştırma. Şu anda TUBİM bu araştırmayı tekrarlıyor, yalnız 2011’deki metodolojide belki birtakım aksayan taraflar olmuş olabileceğini de düşünüyoruz, bunu hocalarımızla çok daha iyi görüştük. Yani önümüzdeki bir ay, iki ay içerisinde aslında tam bir baz olacak “Nedir bütün 15-64 yaş grubu için durumumuz?” sorusuna ama ifade ettiğim gibi bunlar hane halklarına gidilerek soruluyor, evlere gidilerek soruluyor. Bu araştırmanın bir kısıtı var fakat Avrupa’da EMCDDA bu raporları kullandığı için, bütün ülkelerde aynı yöntem kullanıldığı için kısıt her ülke için aynı yani en azından teorik olarak aynı, o kısıt çerçevesinde kendimizi mukayese edebileceğimiz bir oran elde etmiş oluyoruz. Fakat biz bu sefer farklı bir şey yapıyoruz...

MURAT EMİR (Ankara) – Pardon, bölmüş oluyorum ama birinci şeyde “eroin” diyor ama bu eroin olması demek değil mi, her şey var burada yani.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Burada hepsi var.

MURAT EMİR (Ankara) – Evet yani yanlış anlama olmasın.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Evet, tabii.

Şimdi, burada bir husus daha var: Biz iki araştırma daha yapıyoruz. Bir, ESPAD araştırması dediğimiz 15-16 yaş grubu araştırma, bitmek üzere, o da muhtemelen bir ay içerisinde elimize geçecek. İkincisi de 19-25 yaş araştırması yapıyoruz. Bu her iki araştırma da TUBİM’in 15-64 yaş için yaptığı araştırmadan farklı. Hane halkı araştırması değil bunlar, bunlar anonim araştırmalar. İlgili anketörler bir sınıfa gidiyorlar seçilmiş örnekleme göre, orada anketi anlatıyorlar, soruları, bir soru varsa cevap veriyorlar, sonra anket kâğıtları dağıtılıyor, bunu gençler kendileri dolduruyorlar, isimsiz olarak anonim biçimde oy kullanır gibi, oy kullanma sandığına atar gibi götürüp atıyorlar. Bununla daha doğru sonuçlar elde edebileceğimize inanıyorum izlem açısından. Bir de uyuşturucuya başlama yaşı daha ziyade genç yaşlarda olduğu için, ergenlik ve daha sonrasında, özellikle de üniversitede olduğu için bu araştırmaları daha sık aralarla tekrarlayarak aldığımız tedbirlerin ne kadar etkin olduğunu da görmüş olacağız. Mesela ESPAD araştırması Avrupa’da bildiğim kadarıyla dört yılda bir yapılıyor ama biz ESPAD’ı tercihen her yıl yapacağız en azından önümüzdeki beş sene için. Üniversitedeki araştırmaları da daha sık yaparak aldığımız tedbirlerin ne kadar etkin olduğunu görmeye gayret edeceğiz. Ölüm oranları açısından da Türkiye çok yüksek grupta değil ama son senelerde dikkat ederseniz burada ölüm oranları

açısından en düşük grupta değil, bir üstte görülüyor. Bunun sebebi biraz önce Başkanımızın da ifade ettiği gibi bu sentetik kannabinoidlerin ve diğer sentetik grupların Türkiye’ye girişi, bunların riski daha fazla ve bunu açıkça ifade etmem lazım ki en ziyadede Hollanda üretimi kaynaklı ve maalesef burada Türkiye bir transit ülke olmaktan ziyade bir hedef ülke hâline getirilmiş durumda. Bunlar getiriliyor ve Türkiye’de satılıyor. Mesela Afganistan’da üretilen esrar ya da eroinin İran’da bir kısmı satılıyor, bir kısmı Türkiye’de satılmaya çalışılıyor ama bizim üstümüzden Avrupa’ya geçiriliyor ve biz çok büyük de yakalama oranlarına sahibiz, Avrupa’dan çok daha iyiyiz bu hususta. Ama bu anlamda, bir transit ülke durumundayız, ona yönelik tedbirleri geliştirmemiz lazım. Ama söylediğim gibi, bu sentetikler açısından Türkiye bir hedef. Suriye’den geliyordu, bu Suriye’deki terör odaklarının baskılanmasıyla gittikçe etkisini yitirecektir, buna inanıyoruz. Avrupa’dan gelen kısmı için de hem ciddi iş birliğine hem de bu hususta sesimizi yükseltmeye kararlıyız. Yani Hollanda gibi küçük bir ülkede eğer sentetik bir uyuşturucu üretiliyor ve Türkiye’ye getiriliyorsa bunun altında ben kötü niyet ararım. Onun için bu hususun da üstünde ısrarla duracağız önümüzdeki günlerde.

Azrla mücadele konusunda yakalama miktarlarının arttığını görüyoruz. Özellikle bu açıdan 2017 yılı gerçekten bir başarı yılı. Bunun için İçişleri Bakanlığımızı ben tebrik ediyorum. Bunlar size daha önceden muhtemelen gösterilmiştir.

İşte kendisi de burada, Sayın Necdet Ünüvar’ın bir anlamda öncülük yaptığı Uyuşturucu Mücadele Kurulu kurulurken öne çıkan fikirlerden biri narkotimlerdi. Bu süre içerisinde, 2014’ten bu yana narkotimler kuruldu, 50 ilde şu anda görev yapıyorlar, büyük sayıda eğitimler verildi, araç tahsisleri yapıldı, şimdi, 2018 yılı için de bunu bütün illere yaygınlaştıracacağız.

Koruyucu ve önleyici hizmetler açısından bağımlılıkla mücadele eğitim programı yaş gruplarına göre özelleşmiş bir biçimde, özellikle Millî Eğitim ile Yeşilay bunu yürütüyor. Burada gördüğünüz sayılarda -daha önce de size ifade edindiği gibi- çok sayıda eğitici eğitimleri, daha sonra da eğitimler yapıldı. Bu eğitimlerde şuna bundan sonra çok itina edeceğiz: Ön test ve son testlerin kaliteli biçimde yapılması lazım. Yani öğrenci grubunun eğitime girmeden önce farkındalığı ve davranış kabiliyeti neydi, eğitime girdikten sonra farkındalığı ve davranış kabiliyeti nereye dönüştü? Modüllerden kastım da yaşa göre mesela, diyelim ki okul öncesinde biz uyuşturucu diye bir şeyden elbette bahsetmiyoruz o modülde ama okul öncesinde de çocuğun “hayır” deme kabiliyeti, çocuğun kendi öz güvenini oluşturma kabiliyeti, çocuğun sosyalleşme kabiliyeti gibi kabiliyetlerini artırmaya çalışıyoruz.

Danışmanlıkla ilgili olarak Türkiye’de Sağlık Bakanlığımızın “Alo 191” hattı 2015’ten itibaren hizmet veriyor. Bugüne kadar 140 bin kişi müracaat etti. Bir taraftan da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın genel hatları, Yeşilayın hatları da bu anlamda hizmet veriyor. Önümüzdeki dönemde bu hatların birbiriyle standart hâle gelip, bilgileri aşağı yukarı aynı şekilde toplayıp aynı şekilde değerlendirilmesini sağlayacak eylem planımızda stratejilerimiz ve adımlarımız olacak. Biraz önce söylediğim Yeşilayın YEDAM’ları yine bu şekilde hazırlandı.

Tedavi merkezlerimizin sayılarını artırdık ama burada bir noksanımız var, o da şudur: Hepimiz AMATEM ya da ÇEMATEM’lere odaklandığımız için yani bunların sayısı 33’lerden 101’lere çıkarıldı, yatak kapasiteleri ciddi ölçüde artırıldı ve aşağı yukarı üç hafta, bazen dört hafta yatıyor burada bir bağımlı, biz bunun bir hafta ile on gün arasında olmasının yeterli olacağına inanıyoruz ama devamını, rehabilitasyon kısmını şu anda yeterince geliştiremediğimiz için yeni dönemde rehabilitasyon kısmını da ciddi ölçüde geliştireceğiz ve böylece AMATEM ve ÇEMATEM’lerin üstündeki yük de azalacak. Tabii, bunun devamında rehabilitasyona sosyal uyum da sağlamak lazım. 4 sosyal uyum merkezi açıldı, bunları pilot gibi düşünmek gerekiyor, bunların çok daha fazlası lazım, yeni eylem planımızda bunları planlıyoruz.

Aralık 2017’de Sayın Başbakanımız Avrupa’nın birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye’de de bağımlılığın bütüncül bir yaklaşımla takip edilmesi ve koordine edilmesi için bir genelge yaptı ve ‘‘Uyuşturucu ile Mücadele Yüksek Kurulu’’ ‘‘Bağımlılık ile Mücadele Yüksek Kurulu’’na dönüştürüldü. Burada ‘‘Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu’nun altında bakanlıklarımız var, sayıları arttı, Başkanlığını ben yapıyorum, Mücadele Kurulunun Başkanlığını Sağlık, Aile,  alışma Komisyonumuzun Değerli Başkanı Necdet  n var yapıyor. Ayrıca, teknik çalışma grupları, koordinasyon kurulları da oluşturuyoruz.

şimdi, uyuşturucuyla mücadelede bir strateji belgesi hazırladık dedim. Bunu aşağı yukarı tamamlamış durumdayız. Bu belgeyi belki sizin raporunuzdan önce biz yayımlamış olacağız ama zaten belgenin girişine de onu koyuyoruz, bu donmuş bir belge değildir, komisyondan ya da başka yerden ciddi bir katkı geldiği zaman biz burada revizyon yaparak yolumuza devam edeceğiz. Bu sebeple sizin çalışmanızı da doğrusu şu anda büyük bir merakla ve heyecanla bekliyoruz katkı alabilmek amacıyla.

Peki, bu yeni 2018-2023 Strateji Belgesi’ni nasıl hazırladık? Elimizdeki kaynakları inceledik oluşturduğumuz bir ekiple. Bir husus da şudur: Sağlık Bakanlığımızın bir Müsteşar Yardımcısı Elif Hanım -şimdi burada- bu koordinasyon kurulunun sekreteryasını yürütüyor ilgili genelgemize göre. Eski eylem planlarını, faaliyet planlarını inceledik, başka ülkelerin strateji planlarını inceledik, uluslararası raporları inceledik; birincisi bu kaynak inceleme konusu. Uluslararası iyi uygulama örneklerine baktık ve politika laboratuvarları oluşturduk, ilgili bakanlıklar, kuruluşlar, akademisyenler, sivil toplum örgütleri, aslında burada sizin yaptığımıza benzer bir çalışma da arka planda altı aydır yürümüş oldu.

Komisyonu kuralı Başkanım ne kadar oldu?

BAşKAN –    ay.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) –    ay. Biz sizden iki üç ay önce başlamıştık. Sonra, gayelerimizi, amaçlarımızı belirledik, stratejik amaçlarımızı, başarı g stergelerimizi koyduk, yıl yıl bunları takip edeceğiz dolayısıyla hedeflerimizi belirlemiş olduk ve bu belgenin en önemli tarafı şudur: Burada strateji kısmı ile o stratejilerin gayelerine uygun göstergeler ve hedefler kısmı ile inisiyatifleri ve eylemleri birbirinden ayırdık. Bu zaman zaman hazırlanan strateji belgelerinin eksik kalan bir tarafı olabiliyor. Yani ana amaçlarınız ile süreçlerle ilgili hususları birbirinin içine yazar ve bu şekilde takip ederseniz aslında çok doğru bir iş yapmamış oluyorsunuz. Çünkü bütün süreçler tamamlanmış olsa bile, eğer ana gayelerinizin hedeflerine ulaşamıyorsanız burada bir şey yapmamışsınız demektir. Bunların ikisini birbirinden ayırmak lazım. 132 kişiyle, 28 toplantıyla 700 saat çalışıldı ve bu strateji belgesi ortaya çıkmış oldu.

BAşKAN – Sayın Bakanım, affedersiniz, bundan sonra...

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – şimdi, şu kısmını da müsaade ederseniz söyleyeyim, ondan sonra Başkanım siz basınımıza teşekkür edebilirsiniz.

BAşKAN – Tamam.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) - Belirlediğimiz başlıca gelişim alanları...

AYşE KEşİR (Düzce) – Meclis TV mi?

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) - Herh lde basın çıktı zaten.

BAşKAN – TRT var.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) - TRT var.

AYşE KEşİR (Düzce) – Meclis TV de var.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Kalabilirler.

Bunu da söyleyeyim, müsaade ederseniz, şu kısım önemli çünkü.

BAŞKAN – Nasıl arzu ederseniz.

MURAT EMİR (Ankara) - Yabancı yok, kalabilirler.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) - Şimdi, uyuşturucu kullanım oranlarının düzenli yapılacak saha çalışmalarıyla ve atık su analizi gibi yöntemlerle sürekli takibini yapacağız değerli milletvekilleri, bunu çok önemsiyoruz. Baştan da söyledim, saha çalışmalarını sık aralarla yapıp atık su analizi gibi yöntemlerle de takip ederek bir defa ne tarafa gidiyoruz, bunu göreceğiz. Lüzumsuz yere kamuoyunda bir tartışma oluşturmamanın bir faydası olmadığına inanıyoruz, veriye dayalı yürütmeliyiz. Bu konu bugün benim işim ya da sadece bu Komisyonun işi değil ülkenin geleceğini ilgilendiren bir konu, onun için veri oluşturmak, verileri doğru oluşturmak ve bu verilerle takip etmek gerekiyor; bunu yapacağız.

İkincisi, özellikle arzla mücadele kazanılmazsa bu mücadelenin kazanılamayacağını biliyoruz yani piyasaya çıkan ve satılan uyuşturucunun önlenmesi.

Uluslararası iş birliğine -biraz önce ifade ettim- organize uyuşturucu suç örgütlerine karşı mücadeleleri artıracacağız. Şimdi, narkotimler çok büyük iş yapıyor, sahada çok fazla kişiyi de yakalıyorlar ama buradan organize uyuşturucu suç örgütlerine ulaşmak lazım. Zor bir iş yani bütün dünyanın çok zorlandığı bir mesele bu. Gümrük kapılarının daha yakın takibi, özellikle kannabinoidlere odaklanma konusu, internet ve kargo üzerinden satışları engelleyecek tedbirleri almak gibi gelişim alanları gördük doğrusu. Okullarda yapılan eğitimlere toplumun her kesimine ulaşacak şekilde devam etmeyi planlıyoruz, sadece okullarda değil. Özellikle gençleri hedefleyeceğimiz Gençlik ve Spor Bakanlığıyla daha aktif çalışacağımız bir döneme giriyoruz.

Biraz önce bahsettim, AMATEM’lerde tedavi ediyoruz ama bu bütüncül biçimde devamında rehabilitasyon, devamında sosyal uyumun olduğu bir modeli henüz çok geliştirebilmiş değiliz, bunun stratejisini hazırladık ve bunu geliştiriyoruz.

Bir de iletişim yöntemleriyle alakalı özel bir başlık açtık çünkü doğru olmayan iletişimin bu meselede zararları da oluyor. Bunu da daha önce ifade ettim, daha sonra da ifade edeceğim mesela bazen görüyoruz, bir başlık atılıyor “Altın vuruş.” ya da “Şu kadar keyif verici madde yakalandı.” gibi. Basının bu dili kullanmaması gerekiyor, basına da eğitim yapacağız çünkü “Altın vuruş.” dediği zaman kıymetli bir şeymiş gibi anlaşılıyor hâlbuki bir ölümden bahsediyoruz. Ya da “Keyif verici.” dediğimiz şey biz zehir.

BAŞKAN – “Baron” diyorlar.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) - Ya da “baron” falan diyoruz işte böyle. Belki bu yanlışları zaman zaman biz de yapıyoruz. Dolayısıyla, bu yanlışları yapmayacak yeni bir döneme girmemiz gerekiyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir tane ana gayemiz var, amacımız var, nihai amacımız: Toplumu her türlü uyarıcı, uyuşturucu madde kullanımından uzak tutmak. Bunun için 16 tane gösterge ve bunların yıllara sâri hedefleri koyduk. 4 tane ara amacımız var yani bizi ana amaca ulaştıracak: Bir, Arzla, satışla mücadele. İki, taleple mücadele, yani önleyici tedbirler. Üçüncüsü, iletişim. Bütün mücadelenin her boyutu için gerekli bir husus. Dördüncüsü de bu koordinasyon konusu, bunun özellikle izleme sistemlerinin kurulması. Bunlar için de 39 tane gösterge koyduk. Şimdi, bizi bu amaçlarımıza ulaştıracak inisiyatifler ve faaliyetler var. 41 inisiyatif altında 176 faaliyet koyuyoruz, bunların da 176 tane süreç göstergesi ve hedefi var. Şimdi, bunları çok kısa olarak size özetlemeye çalışacağım. Söylediğim gibi

bu tablo ana tablomuz olsun, bir geriye gidin arkadaşlar, yarın Komisyonumuzun raporu çıktığı zaman biz bu tabloya bu Komisyon raporundan ne gerekiyorsa alıp ekleyip revizyonumuzu yapabilecek durumdayız. Ama şuna da inanıyorum Komisyonumuzla birçok konuda zaten ortak muhtemelen bir noktaya gelmiş, şu anda bile gelmiş durumda olabiliriz.

şimdi, tekrar arada belki şuna geri döneceğim bu 17’nci slaytı aklınızda tutun arkadaşlar. şimdi, bu nihai amacın 16 göstergesi var dedim. Bakın, maviyle gösterdiklerimiz 15 yaş üzeri, 15-64 yaş nüfus için yapacağımız araştırmalar. Bunları iki yılda bir yapmayı planlıyoruz. Çünkü bu yaş grubunda birdenbire bir önemli bir oran değişikliği olmayacağını düşünüyörüz. Diyelim ki birincisini söylersek, kronik uyuşturucu kullanımı sıklığı mevcut duruma göre bunun önce artmamasını hedefliyoruz, sonra da azalmaya başlamasını hedefliyoruz. Ama 14-19 yaş grubuna gelince burada biraz daha iddialı hedefler koymak gerektiğine inanıyoruz. Yine, artmasın, her yıl bu araştırmaları yapacağız. Sonra, 2020’den itibaren bu oranlar da, kullanım oranları azalsın istiyoruz ve bunları her yıl bu şekilde de takip edeceğiz.

AYşE KEşİş (Düzce) – Bir şey sorabilir miyim?

Mesela en altta, 3, 5, 7 ve 10 yıllara göre hedefimiz var. Dünya ortalamasındaki hedeflerle bunu karşılaştırdığımızda Türkiye’nin hedefleri nedir?

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) - Bu şekilde hedef bulamıyorsanız kolay kolay. Yani uluslararası “benchmark”lara baktığınız zaman çok az ülke var buna benzer hedefler koyan ve böyle detaylı hedefi olan hiç kimse yok. Mesela böyle bir hedef buradan bulsak bulsak bir tane Amerikalıların vardı o da bu detayda değil. Hangisiydi bunlardan? Son yılda mı, yoksa hayatında en az bir defa mı? Bir tanesi vardı.

PROF. DR. FATMA MERİÇ YILMAZ – Son bir yılda hedef koyuyorlar ve yüzde 15 hedef koymuşlar ama başarılı olamamışlar.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) - Mesela Amerikalılar son bir yıl için yüzde 15 hedefi koymuşlar ve başaramamışlar, kırmızı kalmış. Yani bu hususta çok fazla matematiksel bir model bulmak zor. Zaten biz ilk bir iki yıldaki hedef tutturmalarımıza göre eğer onların üstüne çıkarsak bunun revize edilip artırılması gerektiğine de inanıyoruz ama uyuşturucu mücadelesinde birçok ülke şu anda azaltmak değil, oranları arttırmamak üzerine hedefler koyuyorlar. Biz azaltma üzerine de hedefler koyuyoruz.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Anketlerle mi yapacaksınız Sayın Bakanım, bunu?

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) - Bunlar araştırmayla elde edilecek sonuçlar.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Yani araştırma derken mesela bu kurumun daha önce yaptığı...

BAşKAN – Ahmet Bey, Sayın Vekilim...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Yani artıp artmadığını nerede göreceksiniz?

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) – Tamam, güzel bir soru.

Bu sayfaya baktığımız zaman bunların hepsi saha araştırmalarıyla ve bahsettiğim anonim araştırmalarla şu sayfa ve her yıl yapacağız bunları yani dikkat ederseniz 15 yaş üzerine iki yılda bir ama 14-19 yaş üzerine, şuna da bakın, bu da 19-25 yaş üzerine olan var. Onları da her yıl yapacağız.

BAşKAN – Hane halkına kadar...

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) - Hane halkı değil. Hane halkı sadece şu 4'e kadar olanlar. Bu bildiğımız TUBİM'in araştırmaları, dünya bunu kullanıyor daha çok, mukayese edilen bu ama bana göre bu doğru bir mukayese şekli değil zaten yani eve gidip soruyorsunuz, kim ne kadar doğruyu söyleyebilir? Kısıtı olan bir şey. Dolayısıyla, biz kendi kendimizi her ne kadar bu 5'ten itibaren işte aşağı yukarı 12'ye kadar olan kısımda çok fazla mukayese etmek için bir ülke, veri bulamayacaksak da hiç önemli değil, biz kendi tarihsel verimize bakacağız.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Türkiye'yi temsil eden random bir çalışma, saha çalışması.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) - Tamamen öyle. Evet. şu anda liselerde ve üniversitelerde bu çalışmaları yaptık, ekipler veri temizliği yapıyorlar, önümüzdeki iki ay içinde hem lise hem üniversite oranlarımız çıkacak.

AYşE KEşİR (Düzce) – 2018'i göreceğiz.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) - 2018'i göreceğiz, ondan sonra onun üzerinden devam edeceğiz.

şimdi, 13'ten itibaren de bu 13 daha önce de ifade ettim kamuoyunda takip etmiş olabilirsiniz –size anlatılmıştır muhtemelen daha önce- atık su analizleriyle bunu İstanbul ve Ankara'da başarılı biçimde Adli Tıp enstitüleri birer proje şeklinde gerçekleştirdiler. Bunu artık bir proje olmaktan çıkartıyoruz, buna bütçemizden kaynak aktaracağız ve bunu olabildiğince hızlı çünkü eleman yetiştirmek lazım, peyderpey riskli illerimize yaygınlaştıracağız. Neticede 15 ilimizde en azından bunu takip etmeyi düşünüyörüz. şu anda Avrupa'da 53 ilde bunu takip ediyorlar, biz de Türkiye'de 15 ilde takip etmeyi planlıyoruz.

şimdi, böyle bir tabloyla, bunlar genel tablomuzdu. Peki, ara amaçlarımız da bunlardı yani aslında bizi gayelere ulaştıracak olan, biraz önce söylediğim, başlıklar bunlar, 4 tane başlığımız var. İletişimin hepsiyle alakası var diğer başlıklarla. Satışın önlenmesi, talebin önlenmesi ya da koruyucu ve önleyici tedbirler, bir de sürecin koordinasyonu. Bu talebin önlenmesi konusunda tedavi kısmı da var çünkü o da talebi azaltıcı bir unsur. Tabii, onun için de onları, bu alt başlıkları koyuyoruz oraya.

Burada arzın önlenmesinin ne olduğunu tanımlamışız, bir şekilde satış engellemek. şimdi, bunlar da arzın önlenmesiyle ilgili göstergelerimiz.

Mesela narkotimler tarafından müdahale edilen olay sayısının mevcut duruma göre artışından bahsediyoruz ilk yıllarda ama daha sonra bu artışın azalmasını öngörüyoruz. Neden? Çünkü arzın azalacağıını öngörüyoruz, vaka azalacak diye öngörüyoruz. Bu hususta çok çalıştık gerçekten "benchmark" oluşturdum, yazdığım yüzde 100 doğrudur falan yapamazsınız yani sanat gibi bir şey bu, ne kadar yapabildik göstergeler açısından bunu zaman bize gösterecektir.

şimdi burada önemli bir şey var. Dokuzuncu sıraya bakarsanız ülke genelinde uyuşturucunun perakende satışı için Saflığa Uyarlanmış Fiyat Endeksi diye bir izlemeye geçiyoruz. Burada fiyat arttıkça -bunu bir arz talep olarak düşünün- piyasa arzının azaldığını öngörüyoruz. Onun için de fiyatının artmasını bir gösterge olarak koyuyoruz, hedef olarak koyuyoruz. Yani bugün 50 liraya satılıyorsa gramı yarın 100 lira olsun ki demek ki piyasaya az giriyor.

Burada da yine şu tespit edilmiş: Evet, fiyat artabilir az girdiğı için piyasaya ama bu sefer saflığını bozuyorlar. Yine fiyatı sabit tutmaya çalışıyorlar. Dolayısıyla saflığı da ölçüp saflığa uyarlanmış bir fiyat endeksiyle kendimizi takip edeceğiz.

MURAT EMİR (Ankara) – Orada aslında olası talep artışlarını da o endekse katmak gerekmez mi?

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) – Doğru, doğru ama hangi formüle göre katacağımızı bilmiyoruz. şunu öğörüyoruz: Talep artışının birkaç yıl içerisinde çok ciddi biçimde artmasını beklemiyoruz ama arzı gerçekten çok etkin davranırsanız kesebilirsiniz. Çünkü talep bir kültürle alakalı, eğitimle alakalı, çok şeyle alakalı, öbürü ise doğrudan fiziki bir iş yani engelledim, engelliyorsun.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Yani ikinci satırla da onu “check” edebiliriz. Bu NARKOTİM’lerin şeyi azalırsa oradan “check” edebilirsiniz.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) – Doğru söylüyorsunuz, tabii.

Biraz da şimdi veri toplamaya başlayınca, elimize veri gelmeye başlayınca yarın belki bunların arasında belli formülasyonlar bulacağız. Benim arkadaşlara söylediğim şu oldu: İyi bir ekonometristle ve matematikçiyle bunları çalışmak lazım ya da matematikçilerle. Oturdular çalıştılar ama onlar da bize bir formül veremiyorlar. Kolay bir şey değil, örneği de yok yani dünyada bir örneğini bulamadık.

MURAT EMİR (Ankara) – Ulusal veya uluslararası bir özel kuruluştan yardım alınıyor mu bu yatırım, finans kurumlarından vesaire?

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) – Doğrusu almadık. Aldık mı? Almadık.

MURAT EMİR (Ankara) – Çok ciddi teknik bir çalışma da o yüzden.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) – Doğru.

şundan almadık: Çünkü ekibimizin içindeki arkadaşlarımızın -ben Sağlık Bakanlığında çalışırken böyle yardımlar alıp çalışmıştık- yetiştiklerini düşünüyorum artık büyük ölçüde.

MURAT EMİR (Ankara) – Ciddi teknik bir çalışma olduğu görüldüğü için acaba ulusal veya uluslararası bir aracı firmadan yardım alındı mı diye öğrenmek istemiştim.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) – Almadık ama doğrudur, ileride alınabilir yani bu faydalı bir öneri kanaatimce.

Atık su analizini geçiyorum.

şimdi, arzla ilgili inisiyatifler ve onların aktiviteleri var. Burada biraz literatürdeki jargona baktığımızda hangi kelimeleri kullanacağımızda zorlanıyoruz. Bağışlarsanız İngilizcelerini söyleyeyim. şimdi “goal” diyorlar, biz karşısında “gaye” diyoruz “amaç” diyoruz. Peşinden mesela bu kısma, bu inisiyatif yerine “objective” diyorlar, “objective”in de Türkiye’deki karşılığı yine gaye, amaç oluyor, uymuyor. Onun için, bu iş için ortaya konacak girişimler anlamında “inisiyatif” kelimesini kullanmayı biz uygun bulduk.

şimdi, uyuşturucu arzının önlenmesiyle ilgili inisiyatiflerimiz var, o hedeflere ulaşmak için. Yani şöyle gidersek bakın, bu 2 sayfada bu inisiyatifler var, eylem planımızda, bir de bunların altında bir dünya detay var. Mesela işte birincisi: Kara, hava, deniz ve posta/kargo yoluyla sınırlardan uyuşturucu madde ve prekürsör öncüllerinin ölkemize giriş çıkışlarının engellenmesi. Ne yapacağız bunun için, biraz soru örnekleri vereceğim. İşte yurt içinde nakledilmesinin engellemesi, iş birliğinin güçlendirilmesi birimler arasında, finans tarafının iyi izlenmesi, kargo/internet yoluyla yapılanların engellenmesi gibi. Erken uyarı sistemi kapsamında yeni bir psikoaktif madde gelmişse bunun hızla listelerin içine konması. Şöyle gidersek, mesela gümrük kapılarında ne yapmayı düşününüz? Kapalı devre televizyon sistemlerinde artış, araç sayılarında artışlar, bot sayılarında artışlar, tarama sistemlerinde... MR tarama sistemleri var.

MR’la yapıyor değil taramalar arkadaşlar? Ben MR’la biliyorum. Röntgenle. Röntgende artışlar, işte dedektör köpek sayılarında artışlar; bütün bunları özellikle de 2018, 2019’a yığmaya çalışıyoruz ki hedeflere ulaşabilelim yani bunları, kapasite artışıyla ilgili hususları 2018-2019, hadi bilemediniz

2020'ye tamamlamak üzere ayrıntılarımız var. Kolluk kuvvetleri de güçlendirilecek mesela bu anlamda. İşte narkotik alanında çalışan araçları artıracamız, uzmanlık eğitimi almış personel sayılarını artıracamız, termal kameralar, “drone”lar vesaire vesaire. Bir kapasite artışı gerçekleştireceğiz.

BAŞKAN – Bizim raporumuzda da bu hususlar var Sayın Bakanım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Tahmin edebiliyorum yani akıl için yol bir zaten.

NARKOTİM’leri bütün illere yaygınlaştıracamız. Siber suçlarla mücadele birimlerinde özel bir birim kuracağız. Kargo yoluyla yapılan uyuşturucu kaçakçılığının yoğun olduğu 15 ilde kargo toplama merkezlerine X-Ray kurulması şartlarını getireceğiz. İşte MASAK ile kolluk birimlerinin çok daha koordineli çalışmasını sağlayarak o bahsettiğimiz ana satıcıların, ele başlarının yakalanmasına gayret edeceğiz, buna benzer çalışmalar. Metruk binaları yıkıyoruz şu anda da zaten. Bunların yıkımlarını ya da restorasyonlarını 2018’de, bilemediniz 2019’un ilk altı ayı içinde tamamen bitireceğiz. Narkorehber eğitimleri vereceğiz. Kime bunlar? Daha çok işte bu işi takip edebilecek muhtarlara, belediye zabıtalara, temizlik işçilerine, apartman görevlilerine yani nasıl bilirler bir satıcıyı, nasıl görürler, nasıl tanırlar, nasıl ihbar ederler anlamında. Okullara, 6 bin okula riskli gördüğümüz yerlerde kamera sistemleri kuracağız. Biraz önce bahsettiğim gibi, bu anlamda uluslararası mücadeleyi kuvvetlendirmek için uyuşturucuyla mücadele ataşeleri göndermeyi düşünüyoruz belli ülkelere, güzergâh ülkelere ya da üretici ülkelere. Özellikle ecstasy, amfetamin, metamfetamin konusunda AB ülkelerinde gerekli görevlendirmeleri yapacağız ve bu hususta sizlerden de ben destek istiyorum, Komisyon üyelerinden özellikle bu desteği istiyorum. Hollanda başta olmak üzere bu Avrupa ülkelerine bizim biraz sesimizi yükseltmemiz gerekiyor.

BAŞKAN – Biz her platformda bunu dile getiriyoruz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Ya isteseler engellerler, bence istemiyorlar ya da önemsemiyorlar.

Şimdi ikinci konu önleyici alan, ikinci amacımız buydu malum. Hedef grupları bilgilendirmek, bilinçlendirmek, maddeyi kullananların yakınlarının danışmanlık, tedavi, rehabilitasyon birimlerine erişimlerini kolaylaştırmak, sonra sosyal uyumlarını gerçekleştirmek. Evet, burada da göstergelerimiz var. Mesela 3, 4, 5’e bakarsanız, üç aylık temiz kalma oranı, altı aylık temiz kalma oranı, bir yıllık temiz kalma oranı diye tedaviye başlayanlar var. Şu anda maalesef bunları düzenli olarak kaydetmiyoruz, elimizde veri yok. Bu verileri artık toplamaya başlayacağız.

Şunu da tespit etmiş olacağız araştırmaları sık yapacağımız için: Yüksek riskli madde kullanım bozukluğu olanı araştırmalardan tespit ettik. Diyelim ki o örnekleme göre çarptık, şu kadar kişi Türkiye’de bunu kullanıyor. Peki, bunların ne kadarı tedaviye başvuruyor? Bu oranların çok düşük olduğunu biliyoruz, dünyada da çok düşük. İşte, 2019’da bunu 20’ye çıkaralım diyoruz, yani bin tane yüksek riskli madde kullanan varsa 20’si müracaat etsin, 2020’de bu 25’e çıksın, 2023’e kadar 40’ı müracaat etsin istiyoruz. Çok iddialı bir hedef bu, dünya ortalamalarının üstünde.

Evet, buna benzer şekilde hedeflerimiz var. Mesela -buradan bir misal vermek isterim- diyelim ki 19’uncu maddemiz, rehabilitasyon süreci başlayanların sosyal uyum sürecine dâhil olma oranı. Evet, rehabilite edildi ama ne kadarı sosyal uyuma geçirilebildi? Yani ne kadarına meslek edindirme kursu verildi, ne kadarı sosyal hayata geriye dönebildi?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sosyal uyum sürecinin alt açılımları var mı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Alt açılımları var mı bunların arkadaşlar?

PROF. DR. FATMA MERİÇ YILMAZ – şimdi, aslında...

BAşKAN – Bir saniye...

Duzce Milletvekilimiz Ayşe Keşir, bir soru sordunuz, sorunuzu tekrarlar mısınız?

AYşe KEşİR (Duzce) – Sosyal uyum surecinin alt açılımları var mı diye sordum. Yani sadece meslek edindirme ve meslekler mi? Mesela, spora katıldı, duzenli bir sporcu oldu mu gibi...

BAşKAN – Kendinizi tanıtırsanız kayıtlara girmesi açısından.

Buyurun.

PROF. DR. FATMA MERİÇ YILMAZ – şimdi, aslında biz Butuncul Tedavi Modeli dediğimiz modelin her birinin minimum standartlarını tanımlamış durumdayız, yonetmelik çıkma aşamasına geldi. Bu minimum standartlarda bu birimlerde verilecek faaliyetlerin alt açılımları da tanımlanmış oluyor. İçinde tabii ki manevi eğitimden meslek edindirmeye kadar, spordan muziğe kadar, sanatsal faaliyetlere, kulturel faaliyetlere kadar aktiviteler var.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Ayşe Hanım’ın bu sorusu bence çok onemli. Bizim sosyal uyum surecine dahil olma tanımını doğru yapmamız lazım, doğru yapmazsak bu oranlar da sapacaktır. Yani buradan kastımız ne? Sosyal uyum surecine dahil olma neye diyoruz diye bunu bir şeyle....

PROF. DR. FATMA MERİÇ YILMAZ – Rehabilitasyonu bitirip sosyal uyum merkezinde takip altına alınan kişiden bahsediyoruz.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Burada onu soyluyorsunuz.

PROF. DR. FATMA MERİÇ YILMAZ – Bireysel olarak orada zaten ihtiyaçlar belirleniyor, kişi kulturel olarak mı desteklenecek, spora mı gonderilecek; bu yaşa gore, sosyal durumuna gore değişebilecektir. O ihtiyaç tespit edilerek oradan yonlendiriliyor.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – O zaman biraz da uzmanlığına bırakıyoruz.

PROF. DR. FATMA MERİÇ YILMAZ – Bizim burada kastettiğimiz, merkeze yonlendirilen kişi oranı.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – şimdi, burada, talebin onlenmesi konusunda... Amaç 2’nin ana gostergelerini soyledik değil mi? şimdi, inisiyatiflerine geçiyoruz. Burada da bu inisiyatifleri u şey altında inceliyoruz. Bir; koruyucu, onleyici olanlar; iki, uyumla ilgili olanlar; u, tedaviyle ilgili olanlar.

şimdi, bu inisiyatifleri de isterseniz biraz hızlı geçeyim ama mesela burada koruyucu, onleyici hizmetler konusunda ne yapacağız? Aslında yapılan işler var, bayağı bir mesafe almışız. Alttaki iki satıra odaklanmanızı istirham ederim. Bir defa, yaş grubuna ozel eğitimleri toplumun her kesimine yaygınlaştıracağız, sadece ogrencilere değil. Diyelim ki Silahlı Kuvvetler mensuplarına ya da universite ogrencilerine ya da işçilere ya da devlet memurlarına. Etki olumlerini duzenli olarak yaparak, sonuca gore butun bu modulleri de revize edeceğiz. Yani etki olumu yapmamak “Ben eğitim veriyorum.” dediğiniz zaman hiçbir kıymeti haiz olmaması anlamına geliyor. 10 milyon çocuğa eğitim verdik; ne oldu, ne değişti, farkındalığı ne kadar arttı, çocuğun davranış biçimi olumlu mu olacak bundan sonra diye, bunları surekli olarak test ederek yolumuza devam edeceğiz.

BAşKAN – Sayın Keşir...

AYşe KEşİR (Duzce)- Ben çok araya giriyorum ama kusura bakmayın.

BAŞKAN – Estağfurullah.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Burada şunu öğrenmek istiyorum görmediğim için yani ileride gelebilir belki ama risk grubunda olan çocukların tespiti yani hiç başlamamış maddeye ama risk grubunda. İşte, sosyal uyum sorunu var, başka sorunlar var, aşırı parçalanmış aile, ailede bağımlılık öyküsü var ama çocukta yok daha henüz. Risk grubu dediğimiz çocuklar, bunların tespitine yönelik bir çalışma burada var mı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Sertaç, var mı eylem planımızda bizim?

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TÜTÜN VE DİĞER BAĞIMLILIK YAPICI MADDELERLE MÜCADELE DAİRE BAŞKANI DR. SERTAÇ POLAT – Var Sayın Bakanım.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Biz şu an şehrimizde bunu çalışıyoruz, özellikle bu konuya eğildik de onun için... Yani bir tarama sistemiyle bu çocukların tespit edilmesi rehber öğretmenler ve diğerlerince yani hiç başlamamış, maddeyi hiç tanımayan ama muhtemel kullanıcı olma ihtimali olan çocukları kastediyorum. Bir şekilde bir tarama modeliyle bunların tespit edilmesi ve bunların sosyal uyumu, topluma entegrasyonu, kendini ifade ediş biçimi yani riski ortadan kaldıracak faktörleri bulmak ve çocukları hazırlamak, kastettiğim bu.

BAŞKAN – Buyurun.

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TÜTÜN VE DİĞER BAĞIMLILIK YAPICI MADDELERLE MÜCADELE DAİRE BAŞKANI DR. SERTAÇ POLAT - Sayın Bakanım, Kıymetli Başkanım, değerli vekillerim; Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Modülü'nün temel içeriği o. Rehber öğretmenlerin aldığı eğitimler de buna dayandırılmış bir eğitim. Öncelikle, belli bir tarama ölçekleri var. Bu tarama ölçeklerine göre, özellikle parçalanmış aile çocukları veya risk altındaki çocukları tespit ediyorlar ve onlara yönelik daha yakın izleme alıyorlar. Daha sonra da, şu anda yeni geliştirilen ve okullarda uygulanmaya başlanacak olan Okulda Bağımlılığa Müdahale Programı kapsamında da bu çocuklarımıza müdahale edecekler.

Bir diğer programımız da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız tarafından özellikle sokakta çalıştırılan ve yaşayan çocuklara yönelik olarak geliştirilmiş programlar var. Bunların da tespit edilip yine sosyal uyum ve tedavi, rehabilitasyon mekanizmalarına dâhil edilmesi süreçleri işletilecek efendim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Şimdi, aslında Ayşe Hanım'ın bu sorusu da önemli. Bütün bunlar için eylem planında her yıla ait sayı göstergeleri koyuyoruz. Yani “yapacağız...” Hayır, kaç kişiye bu eğitimi verdin? Sokaktan kaç kişiye bu eğitimi vermeyi hedefliyorsun; verdin? Okulda ne kadar riskli kişiye bu eğitimi vermeli diyorsun; verdin mi vermedin mi? Sadece nicelik olarak eğitimi verdiğinizde de bakmıyoruz, nitelik olarak da o eğitimi ön ve son testlerle takip edeceğiz.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Burada şunu söyleyeyim.

BAŞKAN – Sayın Keşir, buyurun.

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Komisyon üyesi arkadaşlara tekrar olacak ama bu konuyu çok önemseydiğimiz için... Şehirde çok küçük bütçeli işler bunlar. Rehber öğretmenler aracılığıyla, Düzce Merkez 150 bin nüfuslu ve 150 bin nüfuslu yerde biz 422 çocuğun riskli olduğunu tespit ettik bu yaptığımız taramalarla. Bunlar hiç maddeye başlamamış, maddeyi hiç tanımıyor ama muhtemel adaylar ve o çocuklarla onarlı gruplar hâlinde grup terapileri bir yıla yaygın yapıldı ve bu yılın sonunda da ölçme değerlendirmesini yapacağız projenin; yani çocuk artık kendini ifade ediyor, özgüveni arttı, falan, falan bir sürü ölçüleri var. Artık bu çocuğu aday olmaktan yani bağımlı, madde kullanıcı aday

olmaktan çıkartmak hedefimiz. Kastettiğim bu, yani maddeyi hiç tanımamış, ailede de hiç madde bağımlılığı öyküsü belki de yok ama çocuğun başka başka sebeplerden ki bunun içinde yoksulluk olabilir, akademik başarının düşük olması olabilir falan, o ölçüleri vardır hocalarımızın.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) – şimdi, Düzce iyi bir  rnek. Dolayısıyla biz Düzce’yi bir örnek olarak değerlendirip bu işi kim yapacak bizim planımızda Yeşilay ile Milli Eğitim Bakanlığı ki bu örnekten onların yararlanmalarını sağlayayım.

BAşKAN – Sayın Yurdakul...

AHMET SEL M YURDAKUL (Antalya) – Tabii, bu konuda şimdi, Sayın Vekilimiz daha önceki toplantılara katılmadığı için belki bir bilgi eksikliği olabilir.

şimdi, riskli çocukların ortaya çıkarılması özellikle okullarda Milli Eğitim Bakanlığının bir görevi rehber öğretmenlerle birlikte ve Milli Eğitim Bakanı burada kendisi açıklamayı detaylı olarak yaptı. Bu kapsam içerisinde, “Koordinasyonu Başbakan Yardımcılığı kapsamı içerisinde biz Milli Eğitim Bakanlığı olarak Yeşilayla birlikte bu riskli çocukları rehber öğretmenleri eğiterek ortaya çıkartıyoruz ve buna göre bu çocukların tüm izlenimini koordine altına alıp iş birliği içerisinde hareket ediyoruz.” dedi. Hatta ne kadar rehber öğretmene eğitim verildiği, bu gibi çocukların ailelerine ayrı bir eğitim verildiği konusunda çok detaylı da bir sunum yaptı.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) – şşte, şimdi, bir sonraki 37’nci slayta bakarsak, burada hedeflerimizi koyuyoruz yine. Hani şu kadar sayı bu kadar sayı olmuştu, o ayrı mesele. Bundan sonra 600 rehber öğretmene daha eğitim vereceğiz, toplam 29 bin olacak ve 24 milyon öğrenciye her yıl eğitim vereceğiz bildiğim kadarıyla. Yani o  ğrenci anaokulunda bunu alacak, birinci sınıfta alacak, işte dördüncü sınıfta alacak, liseye gitmeden alacak çünkü hepsinin ayrı modülleri var ve bu şekilde böyle gidecek. Veli eğitimi biraz daha zor; velilerin gelmesi, razı olması. şu ana kadar birkaç yıl içinde 2 milyona yakın veli eğitilmiş, biz de önümüzdeki dönemde 2.500 velinin daha bu eğitimi almasını sağlayacağız.

şimdi, halk eğitim merkezlerinde verilen kurslara bağımlılıkla mücadele modülünü ekleyerek 9,5 milyon kişiye eğitim vermeyi tasarlıyoruz 2020 yılı sonuna kadar. Yine, aynı şekilde il mill  eğitim müdürlükleri vasıtasıyla 270 bin kişiye, yine Gençlik Spor Bakanlığı ve Y K’le de ülkedeki tüm  niversite  ğrencilerinin yüzde 70’ine ulaşmayı hedefliyoruz. Ortaokul ve lise  ğrencilerinin yüzde 100’ ne,  niversite  ğrencilerinin yüzde 70’ine ulaşmayı hedefliyoruz. Aynı şekilde Gençlik ve Spor Bakanlığımızın gençlik merkezlerinde eğitimler vermek, sokakta çalışan -biraz önce sorduğunuz soru Ayşe Hanım- 35 bin aile ve çocuğa bu şekilde ulaşmak, yine örgün eğitimde yer alan riskli ve dezavantajlı grupta olan 500 bin gencin okul faaliyetlerine, spor faaliyetlerine katılımını sağlamak; lisanslı sporcu sayısını artırmak, er ve erbaşlara eğitim vermek -sayıları da var bunların, kaç kişiye nasıl yapacağız diye- kamu kurumunda çalışanlara -biraz önce söyledim- camiler, Kur’an kursları, aile ve din  rehberlik bürolarında 600 bin kişiye Diyanetin eğitim vermesi, sporcu eğitim merkezindeki sporcuların tamamına eğitim vermek. Çok iddialı bir program bu yani, toplumun çok önemli bir bölümüne böylece eğitim vermiş olacağız. Hep konuştuğumuz “koruyucu gitmek lazım, önleyici gitmek lazım”ı böyle sloganda bırakmıyoruz.

 kinci amacımız talebin  nlenmesinde: Danışmanlık işi, arındırma tedavileri, rehabilitasyon hizmetleri. Burada da danışmanlık merkezlerinin altyapılarını hazırlıyoruz, ülke genelinde bunları da yaygın hâle getiriyoruz. Aile sağlığı merkezlerinin işin içine biraz da aktif girmesini sağlıyoruz. ALO 191’in etkinliğini artırıyoruz, Sağlık Bakanlığımızın iyi bir hizmeti olarak çalışan 191’in. Ayaktan tedavi merkezlerini geliştiriyoruz, yatarak tedavi merkezlerini geliştiriyoruz, rehabilitasyon hizmetlerini genişletiyoruz.

Şimdi burada üçüncü amacımız talebin önlenmesinde: Sosyal uyum hizmetleri, programları güçlendirmek, bağımlıların süreçlere dâhil edilmesini sağlamak ve manevi değerlerle de bu işle ilgili mücadeleyle desteklemek istiyoruz.

Şimdi, burada de önemli bir konu var: Türkiye’de bizim tespit ettiğimiz 40’ın üstünde -40’ın üstünde biliyorum ben- dernek, vakıf bu çocuklarla ilgileniyor, bir standartları yok. Yeşilayın lokomotifliğinde mutlaka bunlarla kim ilgileniyorsa bir zapturapt altına alacağız. Tamam ilgilensinler, kötü bir şey değil, iyi bir şey yapıyorlar ama iyi bir şey yapıyorum derken zarar vermeme riski de var. Çok nadiren de olsa, başka ülkelerde görülmüş, bizde de görülebilir.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Kötü niyetli olanlar olabilir.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Kötü niyetle, uyuşturucu satmak için bile bunları yapanlar çıkabiliyor. Dolayısıyla bütün bunları takip edeceğiz.

Şimdi, bunu görmüşsünüzdür, Sağlık Bakanlığımız ilettiştir; şunu çalışır hâle mutlaka getireceğiz, bireylerin en az bir yıl takiplerini sağlayacağız. Biraz önce de ifade ettiğim gibi ana amaçlarımız içinde göstergeler vardı, üç aylık, altı aylık, bir yıllık remisyon oranlarını mutlaka takip edeceğiz. Burada bazı detayları veriliyor; bu sayfa bence kıymetli bir sayfa, biraz yorulduunuz ama sonuna yaklaştık.

Şimdi, 191’deki sunum algoritmalarını, personel eğitimlerini güçlendireceğiz, bir daha bunları gözden geçiriyoruz. Şu anda 4 tane YEDAM var, Yeşilayın danışmanlık merkezleri; bunları 81 ile yaygınlaştıracacağız. Yeşilaya bu hususta kanuna uygun kamu bütçesinden destek de veriyoruz ve gerçekten Yeşilay son birkaç senedir mükemmel bir çalışma yapmaya başladı. Dünya örneklerinde de görüyoruz, bu işi sadece memurlarla yapmaya çalışmamak lazım, mutlaka sivil toplumu, özellikle tematik olarak bu işe odaklanmış bir sivil toplumu desteklemek gerekiyor; tabii, yine bizim kontrolümüzde gidecek olay.

Sağlık Bakanlığı tarafından 51 adet ayaktan rehabilitasyon merkezi açacağız. Bunların ilkini Erenköy’de açtık. Doğru mu arkadaşlar?

SAĞLIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YRD. DOÇ. DR. ELİF GÜLER KAZANCI – Evet.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Ben gidemedim ama siz gidebildiniz mi Elif Hanım?

SAĞLIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YRD. DOÇ. DR. ELİF GÜLER KAZANCI – Gidemedik Sayın Bakanım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Oldukça iyi bir hizmet başladığını duydum, orada çok gayretli bir arkadaşımız var, Başhekimi Erenköy’ün, zaten bütün bu çalışmalara çok ciddi katkı verdi Rabia Hanım; o açtı şimdi orada, bu müthiş bir iş yani.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Hastaneye mi bağlı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Hastaneye bağlı.

Herkesin yatması gerekmiyor. Bunu Sosyal Güvenlik Kurumuyla konuştuk, Sosyal Güvenlik Kurumu ödemelerini de yapacak, bir paket hâlinde orada ayaktan rehabilitasyon devam edecek, ki bunu uzman arkadaşlara sorduğumuzda altı ay kadar devam etmesi gerektiğini düşünüyorlar. Şimdi biz AMATEM’lerden çıkartıyoruz, çocuk gidiyor, genç gidiyor ondan sonra ne olduğunu bilemiyoruz.

51 adet rehabilitasyon merkezi açacağız, 30 adet yataklı rehabilitasyon merkezi açacağız. Böylece -biraz önce söylediğim gibi- AMATEM ve ÇEMATEM’lerdeki yatış süresini de azaltmış olacağız. Yani bir hafta, on gün yatacak, arındırması bittikten sonra rehabilitasyon merkezine ya da aile durumu

müsaite ayaktan rehabilitasyona alınacak. Yeşilay da 10 adet yataklı rehabilitasyon merkezi açacak. Hâlen sayısı 55 olan ayaktan tedavi merkezlerini 81 ile yaygınlaştıracacağız. 200 bin nüfusa en az 1 adet ayaktan tedavi merkezi açmış olacağız. Yine, 14 adet AMATEM ile 11 adet de ÇEMATEM ilave edeceğız mevcutlara.

2019 yılı sonuna kadar 81 ilde sosyal uyum birimi açılarak bunlar da faaliyete başlayacak. Böylece belki de birçok defa dinlediğiniz “Arkadaş bir görelim bakalım bunu kâğıdın üstüne yazmışsınız ama nasıl olacakmış bütüncül tedavi rehabilitasyon?” dediğimiz kısmı 2018 ve 2019’da bütün Türkiye’de yaygınlaştırmış olacağız.

Üçüncü amaç da, biraz önce söyledik, iletişim. İletişimle ilgili de hedefler koyuyoruz. Mesela, toplumun uyuşturucu konusundaki farkındalık düzeyi artışını yüzde olarak yani şu andaki mevcudun aşağı yukarı yüzde 100’üne yakın bir artış hedefliyoruz. şu andakinin ne olduğunu da bilmiyoruz, yüzde 30 ise yüzde 60’a çıkacak, yüzde 40’sa yüzde 80’e çıkacak şekilde.

Yine, aynı şekilde uyuşturucu konulu haberlerdeki olumlu haber sayısının olumsuz haber sayısına oranında artış sağılanacak. Bunlar için de hep basınla çalışacağız, basına eğitim vereceğız, birlikte toplantılar yapacağız vesaire. Basını da paydaş yapmamız gerekiyor çünkü. Dolayısıyla bunun da inisiyatifleri var; mesela, uyuşturucuyla mücadelede ortak strateji ve iletişim kılavuzu hazırlayacağız. 12 bin kişiye yüz yüze eğitim vereceğız, bunlar basın mensupları olacak değıl mi arkadaşlar, daha çok basın mensuplarımız?

SAĞLIK BAKANLIĞI MÜSTEşAR YARDIMCISI YRD. DOÇ. DR. ELİF GÜLER KAZANCI
– Evet.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Medya yöneticileriyle toplantılar düzenleyeceğız. ALO 191’e gelen çağrılardan seçilen başarı hikâyelerini haberleştireceğız. “Hayır” diyebilme becerisini güçlendirmek için animasyon ve çizgi filmler hazırlayacağız, senaryolar oluşturacağız. 16-24, 25-29 yaş gruplarına özel iletişim faaliyetleri gerçekleştireceğız. Özellikle viral videolarla da dijital medya kanallarında etkin olmaya çalışacağız. Bu alanın zor bir alan olduğunu biliyoruz, gerçeekten işin ehli uzmanlarla bunlar yapılmazsa fayda yerine zarar vermek bile mümkün.

Yine, hedef kitle tarafından kullanılan sosyal ağı siteleri, en çok ziyaret edilen “web” siteleri vesaire bunların içerisinde konuyla ilgili hazırlanan görselleri “pop-up” şeklinde çalıştıracacağız.

Gündüz kuşağı televizyon programlarında aile iletişiminin geliştirilmesine yönelik bilgi aktarabilecek uzmanların yer alması sağılanacak. Toplumumuzda aile içi iletişimin arızalı olduğunu zaman zaman görüyoruz; dolayısıyla bunu da geliştirmemiz gerekecek.

Yine, sahne çalışmaları, karikatür yarışmaları gibi bunu bir bütün olarak düşünüyoruz, bir medya kampanyası...

AYşE KEşİR (Düzce) – Medya stratejisi aslında.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Evet, bir medya stratejisi olarak bunu geliştireceğız. Burada da biraz önce milletvekilimizin söylediğı gibi elbette profesörlerle çalışacağız.

Dördüncü amacımız koordinasyon konusu. Burada da mesela, kurullarda alınan kararların hayata geçirilme oranlarını mutlaka artıracacağız, hayata geçti mi geçmedi mi mutlaka takip edilecek. Bunun da inisiyatifleri var ve bu izlemeyle alakalı bir iş teslimat ünitesi kuruyoruz. Bu iş teslimat ünitesiyle bütün bakanlıkların bu bahsettiğimiz eylem planları çerçevesindeki verilerini toplayacağız, o gayelerimize ait göstergeleri toplayacağız ve bunları belli “stocktake” toplantılarıyla sürekli olarak takip edeceğız. Bütün bu konu da Sağlık Bakanlığında, sekreteryası olduğu için orada gerçekleştirilmiş olacak.

Yani faaliyetlerin zamanında hayata geçirilmesi, gösterge ve hedeflerin izlenmesi ve faaliyetlerin başarısının takibi; yüksek kurul bunları değerlendirerek yeniden politika hedefleri belirleyecek ve bu politika hedeflerine göre de yolumuza devam edeceğiz.

Özeti bu.

BAŞKAN – Başbakan Yardımcımız, Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu Başkanı, Erzurum Milletvekilimiz Sayın Profesör Doktor Recep Akdağ’a bu güzel sunumları için çok teşekkür ediyorum.

Sağlık Bakanlığımızın ve başbakan yardımcılığımızın bürokratlarına da değerli hocalarımıza da katkıları için ayrıca teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, tabii, biz birtakım öneriler yani taslak manada öneriler hazırladık.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Harika, bunları şimdi bizim sizden almamız lazım.

BAŞKAN – Bunu size takdim ediyorum şimdi.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Aslında kısa kısa başlıklarından da bahsetseniz sanki...

BAŞKAN – Aslında -vaktiniz de çok kıymetli- başlık başlık biz sayın bakanlarımıza bunu sunduk, başlık başlık ayırdık. Mesela İçişleri Bakanlığımıza ait öneriler var, onun dışında, Gümrük ve Ticaret Bakanlığımızla ilgili...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – şimdi bu anlattıklarımızdan, sizin bu önerilerinizin yüzde kaç ı acaba bunun içine girmiştir tahminen?

BAŞKAN – Yani, şimdi, biz, hepimiz bilim adamıyız yani bunun istatistiğini oturup tam ortaya koymamız lazım ama.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – şöyle bir iki yere bakabilir miyim parmağımı koyarak?

BAŞKAN – Tabii tabii.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Gümrük Ticaret... “Genel Müdürlük tarafından çok sayıda ve ileri teknoloji programlar kullanılmakla birlikte diğerk kolluk birimlerine açık olan kayıtlara ulaşım sağlanamadığından, tam etkinlik sağlanamadığı belirtilmiştir. Söz konusu kayıtlara erişim sağlanmalıdır.” Bu bizde var.

“Suç tekrerrürü konusunda Türkiye’de mevcut durumu kapsamlı bir biçimde ele alacak ve belli aralıklarla güncelleyecek bilimsel araştırmaların yeterince yapılmadığı gözlenmektedir.” Yapacağız.

Mükerrer suçla ilgili... “Suçun önlenmesiyle ilgili olarak ceza ve adalet enstitüsünün kurulması önerilmektedir.” Bu biraz bizi aşabilir ama bunları götürebiliriz. Son kısmını söylüyorum.

Bu çok faydalı olacak arkadaşlar. Her işte bir hayır var, biz yayınlamadık henüz, taslak hazır ama taslağımız şu, şöyle bir kitabımız hazır elimizde.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Taslağın taslağı o.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Yok, bitti, biz bitti gözıyla bakıyoruz ama sizin önerilerinizi bir referans alarak, ikisini birbiriyle karşılaştırırız ve zannediyorum ki yüzde 90’ını bunun içine koyarız.

BAŞKAN – Yani birbiriyle oldukça örtüşen konular da var.

şimdi, İngiltere’de Londra ziyaretimiz olmuştu Sayın Bakanım. Orada NHS’le görüştük yani Halk Sağlığı Bakanlığı yetkilileriyle görüştük. Onlar bir “guideline” hazırlamışlar “Drug Misuse and Dependence: United Kingdom Guidelines on Clinical Management” diye yani özellikle bu bağımlılığla alakalı. Biz de Türkiye’ye bunu uyarlayıp Sağlık Bakanımıza da takdim ettik, belki böyle bir “guideline” oluşturabiliriz.

Bir de bu STK’lerle ilgili değerli vekil arkadaşlarımızın, Komisyon üyesi arkadaşlarımızın da sorusu olacaktır. En çok gelen sorulardan ve endişelerden bir tanesi, bir standardizasyon yok. Herkes STK’lerden “Biz tedavi yapıyoruz.” vesaire gibi... Bu konuyla da ilgili mutlaka soru gelecektir.

Ben önce Komisyon üyesi değerli milletvekili arkadaşlarımızın sorularını alayım, ondan sonra sizin de değerli fikirlerinize başvuralım.

Antalya Milletvekilimiz Ahmet Selim Yurdaķul, buyurun.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Sayın Bakanım, güzel sunumunuz, detaylı sunumunuz için teşekkür ederim. Değerli bürokratlara da teşekkür ederim. şimdi, gerçekten çok detaylı hazırlanmış ve de çok enerji sarf edilmiş, hakikaten bilimsel açıdan da çok detaylı, o yüzden tebrik ederim tüm bürokratları, Sayın Başbakan Yardımcımızı.

Sayın Bakanım, şimdi, birkaç soru aklıma takılıyor. Birincisi: Bugüne kadar dinlemelerden sonra, sunumlardan sonra, özellikle -mesela İçişleri Bakanımız da çok detaylı bir sunum yaptı- şöyle ifadeler geçti: Siz ifadenizde belirttiniz ki “Arz çok önemli.” şimdi, Sayın İçişleri Bakanımız da şu ifadeyi kullandı: “Arz oranı yani bizim uyuşturucuyu yakalama oranımız yüzde 20.” Ben de dedim ki: “Tedavi başarısı oranı da yüzde 12 ila 20.” “O zaman bana arzın çok önemli olduğunu ifade etmeyin ancak biz yüzde 20’sini yakalayabiliyoruz.” dedi. Hatta “Diğer sentetik kannabinoid konusunda falan da tam rakam veremem, dünya da veremiyor ama tahmini olarak yüzde 20’si yakalanıyor, diğer kalanları belki kullanılıyor veyahut da transit olarak başka ölkelere geçiyor.” dedi.

Ben buna katılmıyorum, arzın daha önemli olduğuna inanıyorum çünkü tedavi başarısının, tüm dünyada, ne yaparsanız yapın yüzde 20’yi geçtiğine dair bir literatür okumadım ben, genellikle yüzde 12-15 düzeyinde. Bu konudaki fikrinizi istirham ediyorum.

İkincisi, bugüne kadar yapılan tüm dinlemelerde ve incelemelerde şunu gördük ki: Herkes çok detaylı olarak yapmış, verileri çok detaylı olarak incelemiş, sunmuş ancak koordinasyon yok yani kimin ne yaptığı, nasıl sonuç aldığı, neler yaptığı konusunda inanın elimizde hiçbir veri yok. şimdi, bugün sizin bu sunumunuzdan sonra böyle verileri görüncü çok sevindim. İnşallah pratiğe dökölür çünkü buraya gelen herkes, tüm dernekler, STK’ler ve gruplar şunu söylüyor bize: “Biz tedavi ediyoruz, başarımız çok iyi, yüzde 80’lerde, 70’lerde. İşte şu metodu uyguluyoruz, bunu uyguluyoruz.” Kesinlikle, bir bilim insanı olarak, karşıyım hepsine. Yani bir hastanın tedavisinin sorumlusu kimdir? Sağlık Bakanlığıdır. Peki, Sağlık Bakanı onay vermeden, akredite etmeden hangi dernek hangi yetkiyle bu işi yapıyor? Yani çıkıyor A derneği “Ben ilçemde, ilimde, bölgede şunları şunları yapıyorum, şöyle şöyle yapıyorum, başarılı oluyorum; ücretsiz yapıyorum, Allah rızası için yapıyorum.” diyor. Yani böyle bir şey yok ki. Yani bunun bir kriteri yok mu, akreditasyon kriterlerimiz yok mu? Dolayısıyla Sağlık Bakanlığının bunu ele alıp...

AYşE KEşİR (Düzce) – Tedavi için mi söylüyor bunu?

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Tabii, tedavi ve hepsi.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĒ (Erzurum) – Rehabilitasyon için söylüyor.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Yok, hayır, tedavi de uyguluyorlar.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bağımlılara?

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Tabii, tedavi de uyguluyorlar. Mesela, isim vermeyeyim...

BAŞKAN – Suboxone temin ettiklerini...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Tabii, hatta ilaçlar, hatta başka şeyler...

Sayın Bakanım, burada dinleyince o kadar vahamete kapıldık ki. Ve şunu da kabul etmiyorum: Rehabilitasyonunu da uygulayamaz çünkü “uyuşturucu tedavisi” deyince, ben, sizin biraz önce ifade ettiğiniz Bahar Projesi çerçevesindeki rehabilitasyonu tedavi içinde kabul ediyorum. Dolayısıyla hiç kimsenin, akredite olmamış ise yani Sağlık Bakanlığı onay vermemiş ise kendi alanında bunu uygulama imkânının olmaması gerekiyor çünkü çok kötüye kullanılabilir. İyi niyetle başlasa da hakikaten kişiye zarar verebilir. O zaman o bölgedeki il sağlık müdürlüğü ne yapacak; hastanelerimiz, rehabilitasyon merkezleri niye kuruluyor, bu kadar masraf niye yapılıyor o zaman diye düşünüyorum. Bunun yetkilisi herhâlde sizsiniz Sayın Başbakan Yardımcım, o yüzden bu konuya el atmak gerekiyor.

Bir de merak ediyorum “Bu strateji belgesini yayınlıyacağım.” dediniz ya Sayın Başbakan Yardımcım, şimdi, Komisyondan önce eğer bunu yayınlarsanız o zaman bu Komisyonun verilerini nasıl içine koyacaksınız? Yani biraz daha bekleseniz çünkü bitti, 10 Nisanda bitiyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Ama sizin onu yazmanız üç dört ay alır.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Hayır, en azından ön raporu size bir... Yani siz bilirsiniz tabii o sizin yetkinizde ama hani siz bunu yayınladığınız zaman mesela diyeceksiniz ki...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Ön raporu ne zaman yaparsınız? Değerli Vekilim, şöyle: Muhtemelen raporunuzu bunlar teşkil edecek.

BAŞKAN – Bunları dercedeceğiz bu rapora.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Tamam yani ben ek şey olsun diye...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Onun için bu çok işime yarayacak.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Çünkü orada çok farklı bilgiler var inanın. Mesela...

BAŞKAN – Yaklaşık 27 sayfaya yakın ama artabilir bu.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Ben onu tamamen gözden geçireceğim.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Mesela sizin strateji belgenizde şu yok mesela: Derneklerin, akredite olmadan Sağlık Bakanlığı haricinde hiçbir STK’nın...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Var var da atladık.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Var mı? İşte yeni.

SAĞLIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YRD. DOÇ. DR. ELİF GÜLER KAZANCI – Var var.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Arkadaşlar, bakın “Var.” diyorsanız o zaman...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Eskisinde yok, eskisinde.

SAĞLIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YRD. DOÇ. DR. ELİF GÜLER KAZANCI – Eskisinde yok.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Hah, yenisinde vardır çünkü eskisinde olsa mesela hiç kimse uygulayamaz bunu.

SAĞLIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YRD. DOÇ. DR. ELİF GÜLER KAZANCI
– Bilgi verebilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Vekilim, Elif Hanım’a söz veriyorum.

Buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YRD. DOÇ. DR. ELİF GÜLER KAZANCI
– Sayın Bakanım, Sayın Başkan ve sayın milletvekillerimiz; bu konuda yeni çıkaracağımız yönetmeliğe bu konuyla ilgili maddeyi koyduk.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Yeni, tamam.

SAĞLIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YRD. DOÇ. DR. ELİF GÜLER KAZANCI
– Evet, yeni yönetmeliğimizde BMK tarafından onaylanan ve akredite edilmiş BMK, Bağımlılıkla Mücadele Kurulumuz tarafından onaylanan ve süzgeçten geçirilmiş, gerçekten bu konuya hâkim olabilecek STK’lerle iş birliğini ve rehabilitasyonu da kamu kaynaklarıyla kamuda yapılması üzerine planladık yönetmeliğimizde.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Arkadaşlar, burada hangi maddede, bir söyler misiniz, bizim yeni eylem planında nerede o?

BAŞKAN – Sayın Vekilim...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Devam edeyim mi?

BAŞKAN – Tabii tabii, buyurun, baksınlar arkadaşlarımız.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Eğer varsa tabii ki, çok seviniriz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Eksik kalmışsa da ekleriz işte.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Tabii tabii, işte onun için söylüyorum Sayın Bakanım çünkü burada neler duyunca bir doktor olarak vahamete kapıldık yani inanın siz de duysaydınız siz de kesinlikle vahamete... Yani, ilaçlar uygulanıyor, neler uygulanıyor yani çok ilginç.

Bir de Sayın Başbakan Yardımcım, bu şeylerin satışında internet ve kargo hakikaten çok yoğun. Yani bu internet ve kargo şeyine nasıl önlem alacaksınız, onu bilemiyorum.

Bu içten çalışmanız için sizlere ve tüm bürokratlara da içtenlikle teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Arkadaşlar, neredeyse getirin gösterin.

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TÜTÜN VE DİĞER BAĞIMLILIK YAPICI MADDELERLE MÜCADELE DAİRE BAŞKANI DR. SERTAÇ POLAT – Şurada, diğer akreditasyonla alakalı kısmı yönetmeliğe yazdık Sayın Bakanım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Yok, bence buraya da yazmamız lazım, bu eksik. Şimdi hemen alın.

PROF. DR. FATMA MERİÇ YILMAZ – Sayın Bakanım, yönetmelik hazır olduğu için, yönetmeliğin içinde de bu konular olduğu için orada açık açık yazılması... Yoksa yönetmelik hazır.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Yok, yazmamız gerekir.

SAĞLIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI YRD. DOÇ. DR. ELİF GÜLER KAZANCI
– Yönetmeliğimiz hazır, Sayın Bakanımızın imzasını bekliyoruz.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) – Arkadaşlar, bakın, bu işin koordinasyonunu ben yaptığıma göre, bu yönetmeliği yapacağız, ya buraya yazacağız yapıldığı zaman “Yapıldı.” diyeceğiz, tamam? şimdi alın notlarınıza. Bu bence doğru, önemli bir uyarı.

HALK SAğLIğI GENEL MüDüRLüğü TÜTÜN VE DİğER BAğIMLILIK YAPICI MADDELERLE MÜCADELE DAİRE BAşKANI DR. SERTAÇ POLAT – 7.5’te var Sayın Bakanım. “Uyuşturucuyla mücadele alanında faaliyet gösterecek dernek kurulmasının teşvik edilmesi, uyuşturucu alanında faaliyet gösteren derneklerin çalışmalarının İçişleri Bakanlığı tarafından izlenmesi.”

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) – Eksik. Arkadaşların söylediği, bunu şimdi yaptık kabul ettikleri için buraya koymuyorlar ama koymamız lazım.

BAşKAN – Sayın Keşir, Sayın Bakanım...

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) – İsterseniz cevap vereyim, daha kolay olur. Sonra da bekleyebilirim ama böyle daha rahat olur.

BAşKAN – Sayın Ahmet Vekilimizin sorularına cevap verelim, sonra devam edelim.

Buyurun.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) – şimdi, bu işin koordinasyonunu yapan bir kişi olarak, daha önce de Sağlık Bakanlığım döneminde de sekretaryada görev almış biri olarak Bakanlıkta arkadaşlar yaptılar ama “Arz mı talep mi?” tartışmasına herkesin kendi bakış açısından baktığına inanıyorum. İçişleri Bakanlığı tabii olarak diyor ki: “Ya, ben dünyaya bakıyorum, arzı önlemek çok zor, siz talebi önleyin.” Sağlık Bakanlığı, Aile Bakanlığı tarafına baktığınızda o da diyor ki: “Ben bakıyorum dünyaya, bu çok zor, siz arzı önleyin.” Bana sorarsanız “Arzı da önleyin, talebi de önleyin.” diyorum, ikisini de, talebi de azaltın, doğrusu bu. Bütün bu hedefler, inisiyatifler, eylem planları arzın azaltılmasına, talebin de azaltılmasına yönelik, hepsi var yani.

Bu, veri toplama, koordinasyon, veri standardizasyonu; bunların hepsi eylem planımızda var ve bunları bihakkın yapacağız. Bu olmadan hiçbir şey olmaz zaten, çok haklısınız.

 tekini zaten konuştuk, şimdi burada kararlaştırdık, ben talimatını da vermiş oldum.

Rehabilitasyon, sosyal uyum, hele hele tedavi imkânsız, yapamazlar, öyle bir hakları olamaz, rehabilitasyon da yapamazlar. Sadece yapılan rehabilitasyona katkı verebilirler. Yani çünkü bu kişilerin sosyalleşmesi de gerekiyor. Sosyal uyumu zaten rehabilitasyonun bir aşamasında başlatmak gerekiyor. Dolayısıyla bunu Avrupa’da, Amerika’da da görüyoruz, kiliselerin bu işe girdiğini görüyoruz, başka sivil toplumun girdiğini görüyoruz ama önemli olan...

Neyi getirdiniz?

HALK SAğLIğI GENEL MüDüRLüğü TÜTÜN VE DİğER BAğIMLILIK YAPICI MADDELERLE MÜCADELE DAİRE BAşKANI DR. SERTAÇ POLAT – Rehabilitasyon...

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) – Ama bu rehabilitasyon merkezleri, rehabilitasyon merkezlerinin akreditasyon sistematığının oluşturulması. Bu da var ama biz burada açıkça şunu getirmeliyiz...

MURAT EMİR (Ankara) – Bakanlığa bağlı olacak.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) – şöyle, Yeşilay yapabilecek, belediyeler gerekirse yapabilecek ama Bakanlık standartlarını koyacak, yönetmeliğini yazacak. Özel sektöre yaptırmıyoruz şimdilik. İnsan kaynağımız yetersiz olduğu için özel sektör tarafına giremiyoruz.

Bir de burada haklı olduğunuz bir taraf var. şimdi bunlarla ilgilenenler şu ya da bu şekilde kaçan vakaları, kaybolan vakaları dikkate almıyorlar, tıpta “drop out” dediğimiz. Diyor ki: “Ben 30 kişiyle ilgilendim, 25’i içmiyor.”

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Evet evet, aynen öyle diyor.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – İyi de 100 kişiyle ilgilenmeye başlamıştı, 75’i kayboldu gitti, ona hiç bakmıyor o, yanında kalanı sayıyor, ayrılıp gideni kimsenin saydığı yok.

İnternet konusu, kargo konusu da var zaten eylem planlarında, önemli.

Buyurun.

BAşKAN – Murat Bey, sizden önce Sayın Bakanım, bizim kurulun önerisi şöyle: “Uyuşturucuyla mücadelede bütüncül yaklaşım benimsenmesi gerekmektedir.” Bunu kabul ediyoruz tabii ki. “Mücadele kapsamında koordinasyonu ve kooperasyonu sağlayacak, liderlik yapacak, uzmanlardan oluşmuş ve bilimsel temelli politikalar oluşturacak bir kuruma ihtiyaç bulunmaktadır. Bu yapı 2019’da yürürlüğe girecek Anayasa hükümleri de dikkate alınarak Cumhurbaşkanlığına bağlı bağımlılıkla mücadele bakanlığı veya genel müdürlüğü veya bir başkanlık, bir kuruluş şeklinde olabilir.” diye bir önerimiz de var açıklası.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Yani, bağışlayın, hemen karşı çıkayım bakanlık fikrine, ben karar vermeyeceğim ama. “Uyuşturucuyla mücadele bakanlığı” diye tematik bir bakanlık bence kurulmamalı.

BAşKAN – Yok Sayın Bakanım, sadece uyuşturucu, bağımlılık...

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – ünkü peşinden ocuk istismarıyla ilgili bakanlık kurmamız gerekir, peşinden... Yani toplumdaki her sorun alanıyla ilgili bir bakanlık kuramayız ama genel müdürlük tabii ki kurulabilir.

BAşKAN – Burada önerimiz zaten o şekilde yani bunun içinde kumar olacak, internet, teknoloji bağımlılıkları olacak, bütün bağımlılık türleri. Zaten kurulun da ismi herhâlde o şekilde “Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu” olarak değiştirildi, sadece uyuşturucu olarak değil. Bir başkanlık olabilir, artık bu bizim kendi önerimizde de mevcut.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – şimdi, bağışlayın, oradaki fikrimi de şimdiden söyleyeyim: Bunlar gerçekten zor alanlar. şimdi, Cumhurbaşkanına bağlı bir başkanlık kurabilirsiniz, makul ve o başkanlığın bütün diğer bakanlar üzerinde bir yetkinliğinin olmasını beklemeniz lazım. Kolay değil. Belki de bu işler yeni cumhurbaşkanlığı sisteminde başkan yardımcılıkları yoluyla yürütülebilir. Sadece fikir yürütüyoruz yani bu hususta, ben karar verici değilim.

BAşKAN – Evet, biz de o şekilde fikir yürütüyoruz yani.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Doğru.

Çünkü birçok yeri birden ilgilendirdiği anda doğrudan doğruya ciddi bir otorite gerektiriyor. O olmadığı zaman bu sefer koordinasyon sağlanamıyor, herkes başka bir tarafa çekmeye başlıyor. Mesela, bu işi Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı yapabilir, Sağlık Bakanlığı yapabilir şu anda da ama bazı örneklerden biz bunu biliyoruz. Mesela, bu “ok Sektörlü Sağlık Sorumluluğu” diye Sağlık Bakanlığımızın senelerdir hazırladığımız bir programı var. Bu, Sağlık Bakanlığının lokomotif rol oynadığı ama en aşağı 8-10 bakanlığın da sürece katılması gereken bir durum, Tarım Bakanlığının, işte Millî Eğitim Bakanlığının. Sağlık Bakanlığı burada otorite kurmakta her zaman zorlanıyor. Böyle

bir şey bu yani. Herkes aynı, eşit seviyede oturan bakanlıklar neticede. Dolayısıyla bir şekilde bu stratejiler oluşturulur ve takibe alınırsa sizin söylediğiniz mekanizmalar bunların takip yeri gibi olur, Cumhurbaşkanlığı bunu takip eden yerdir, böylece yürüyebilir diye düşünüyorum.

BAşKAN – Evet.

Ankara Milletvekilimiz Sayın Murat Emir, buyurun Sayın Vekilim.

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim.

Öncelikle Sayın Bakan ve bürokrat arkadaşlara bu çalışmaları ve sunum için teşekkür ederim. Cidden etraflıca d ş n lm ş, çalışılmış, biraz önce de ifade ettiğim gibi, göz doldurucu bir yapılanma görüyoruz ve ileriye dönük de özellikle k ğit üzerindeki planlanan mücadelenin rakamlar düzeyinde  l lecek ve değerlendirilecek olması da isabetli bir şey.

Tabii, bunlar için teşekkür ederken bir tespiti de yapmadan geçemeyeceğim. Bunun çok daha önceden yapılmış olması da gerekirdi. Bu çalışmanın güzelliği, ilgi çekici tarafı ve olgun tarafı aslında bize aynı zamanda da geçmişe dönük olarak neredeyse en basit rakamlara dahi ve bu alandaki mücadeleye dönük, özellikle koordine bir çalışmaya gidemediğimizi de üzülerek ifade etmek durumundayım.

İkinci olarak, biraz önce zaten tartışma açılmıştı. Bence orası çok önemli çünkü ben Sayın Bakanın Sağlık Bakanlığını bizzat doktor olarak yaşamış birisiyim. Kendisi Sağlıkta Dönüşüm Programı’yla cidden de ülkemizdeki her tür sağlıkla ilgili, müdahale yapılan birimden tutun da büyük hastanelere kadar hepsinin sıkı denetim altına alındığı bir süreci uygulamış bir bakandır. Burada da özellikle rehabilitasyon merkezlerinin kamunun denetiminde olacağını öğrenmiş olmaktan mutluluk duyuyorum ama yine de sonrasındaki o “sosyal rehabilitasyon” diye kastettiğimiz ve derneklere bıraktığımız, derneklerin de işin içinde olabileceğini öngördüğümüz bölüm, bence biraz daha odaklanmamız gereken bir bölümdür diye düşünüyorum çünkü buraya gelen konuşmacılardan da aldığımız ve genel olarak topluma da baktığımızda gördüğümüz, bilim dışı, akıl dışı yaklaşımlarla ve zaman zaman suistimale dönük, zaman zaman siyasal veya başka amaçlarla kullanılabilecek bir şekle de b r nebileceğini maalesef görüyoruz. Bu nedenle, bence orada da mutlaka sadece bir dernekler denetimi veya işte, İçişleri Bakanlığının olağan denetiminin daha üstünde ve daha standardize edilmiş yaklaşımlara ihtiyaç var. Çünkü elbette ki bu tek başına kamuya bırakılabilecek bir şey değil. Tabii ki sorumluluk sahibi toplumun çeşitli kesimleri, insanlar bu konuya müdahale edecekler, ellerinden geleni yapmaya gayret edecekler ama bunu yaparken de dediğim gibi, yine hedefimizin ve asıl yol g stericimizin bilim olması gerektiğinin altını çizmek isterim. Bu nedenle, yönetmelikte eğer bir şey varsa onu bilmek de isterim doğrusu.

Teşekkür ederim.

BAşKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Bakanım.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) - çok teşekkür ediyorum.

Bir defa, bir milletvekilimizin söylediği her cümleye, bu rehabilitasyon merkezleri ve sosyal uyum kısmına tamamen katılıyorum arkadaşlar: Bizim ne yapacağımızı bilmemiz önemlidir ama onların buraya tam kaydedilmesi de çok önemli, zaten detaya onun için girdik. Bu konunun detayına 2 milletvekilimizin de duyarlılığı doğrultusunda girelim, net olarak yazalım, net. Yani “Rehabilitasyon konusunda da sosyal uyum konusunda da otorite şurasıdır -zaten tedaviyi söylemeye lüzum yok- ve bu otoritenin ortaya koyduğu standartlar çerçevesinde otoritenin öngördüğü ölçüde diğer sivil toplum buna

katkı verebilir ama bunun dışına çıkamaz ve bunu da Sağlık Bakanlığının takip etmesi lazım, doğrudur yani İçişleri Bakanlığının klasik dernekler takibi buna yetmez çünkü rehabilitasyonla ilgili yönetmeliği neden Sağlık Bakanlığı yapıyor? Çünkü, onun işi de onun için. Şimdi, bu tamam.

Bir de “Bu çok daha önce yapılmalıydı.” konusuna açıklık getireyim. Aslında 2014’te başlanan işlerin biraz da meyvesini yiyoruz yani yapılan işi de takdir etmemiz lazım. Bu koordinasyonun ortaya çıkması, uyuşturucu bağımlılığıyla alakalı kurulun oluşturulması, çalışılması, birlikte çalışma alışkanlıklarının ortaya çıkması... Bakın, şu strateji belgesine giren hususların en az yarısı güçlendirilecek, artırılacak, kemale erdirilecek anlamına geliyor, bunlar başlamış işler, narkotim başlamış bir iş, YEDAM başlamış bir iş, 191 başlamış bir iş; 2014’ten önce bunların hiçbiri yoktu. Dolayısıyla ciddi bir mesafe almışız, bu mesafeyi almamıza katkı veren bütün arkadaşlarımıza ben çok teşekkür ediyorum.

Bugün Bağımlılıkla Mücadele Kurulunun Başkanı olan, o gün de bu işleri başlatıldığında yine Uyuşturucu Mücadele Kurulunun Başkanı olan Sayın Ünüvar’a da huzurunuzda özellikle teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Düzce Milletvekilimiz Sayın Ayşe Keşir, buyurun.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Komisyon üyesi değilim, çok özür diliyorum, çok fazla söz aldım ama bu da son toplantı, onun için...

BAŞKAN – Yok, estağfurullah, katkı sağlansın, önemli olan o; iyi ki varsınız.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Şunu söyleyeyim: Eğitim ve sağlık özellikle Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere’de sivil toplum kuruluşları üzerinden yapılan bir hizmet. Yani dünya dördüncü sektör diye bu sektörü kullanıyor yani bu konuda çok çekinceli olmamaktan yanayım ama bunun bir standardı konusu mutabık olduğumuz bir konu. Yani İngiltere’de ve Amerika’da sağlık hizmetleri vakıflar üzerinden götürülüyor ama devlet bütün standartlarını koyuyor ve sıkı denetimini çok iyi yapıyor. Yani bu yapılabilir bir yöntem, devlet yönetimi açısından. Bunu bu konuda yapabiliriz çünkü sivil toplumda iyi bir insan kaynağı var. Hatta çok eski tarihli bir veri vereceğim size ama Amerika’da sadece sivil toplum üzerinden sağlığta üretilen katma değerde 150 milyar dolar gibi bir rakamdan bahsediliyordu, ben bir çalışma yapmıştım, yaptığım çalışma tarihinde, on beş yıl önceki bir rakamı veriyorum. Yani oradaki insan kaynağının ürettiği katma değer iyi bir değer, bu değeri kullanmamız lazım, bir sivil toplumcu olarak bunu önemsiyorum ama bunun mutlaka devlet tarafından standartlarının belirlenmesi... Yani bugün kreş açarken bile Milli Eğitim standardı belirler, vakıf kreşi açarken o standarda uygun açar. Bunun kaldı ki tedavi boyutunun bu şekilde olması çok dehşet verici bir şey.

Bir başka konu: Bu tür konular -işte kadına yönelik şiddet gibi konular da bunun içinde- mutlaka koordinasyon gerektiren ve çoklu çalışmayı gerektiren, disiplinler arası çalışmayı gerektiren konular. Belçika’da “kadına yönelik şiddet” dediğimizde 36 kurum ve kuruluş birlikte çalışıyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Burada bizim şu anda 22 kurum ve kuruluşumuz var.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Artık tüm dünyaya ait bu tür sosyal sorunların hiçbirini tek bir kurumun altında göremeyiz. Ne yazık ki Türkiye’de kamu yönetimi piramiter bir yapıya sahip yani emir almak ve emir vermek. Yatay çalışma kültürü, başka bir kültür. Bu kültür de oluşamadığı için -henüz yani yeni bir şeyden bahsetmiyoruz, oluşamadığı için -bu tür sorunları yaşıyoruz “Bu tür koordinasyon kurulları nasıl işleyecek?” sorusu hep büyük sorunlarımız oldu. Sadece sivil toplum kuruluşları değil, yerel yönetimlerin de açtığı rehabilitasyon merkezleri, sosyal uyum merkezleri, meslek edindirme kursu

vesaire bu bağımlılığla mücadele... Yataklı olanı bile var yani bir belediyenin yataklı tedavi merkezi ve meslek edindirme merkezi var bir kampüsün içinde. Bunların hepsinin bir standarda bağlanması... Yerel yönetim yapacaksa o standardı uygulayacak, vakıf yapacaksa o standardı uygulayacak.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) – Ve izlenecek.

AYşE KEş R (Düzce) – Tabii, denetimlerinin mutlaka çok sıkı yapılması lazım, denetim cetvelleri de çok net olacak.

Bir başka –hemen bitiriyorum- konu: Üniversitelerin sosyal sorumluluk projeleri,  niversite öğrencileri için yaptığı çok önemli bir alan. Artık,  ocuklarımızı sadece akademik eğitim vererek mezun etmemiz yetmiyor. Üniversitelerin toplum yararı kulüpleri çocukların kişisel gelişimine, topluma entegre olmalarına çok katkı sağlıyor. Özellikle akran eğitimi bu alanda çok önemli bir konu olduğu için üniversitelerin bu tür kulüplerine, tıpkı sivil toplum kuruluşları gibi öğrencilerin akran eğitimine dâhil edilmesi lazım. Yani orada yoksullarla çalışan, yaşlılarla çalışan, dezavantajlı kesimlerle çalışan öğrenciler var. Ben kendim de bildiğim için, içinde olduğum için söylüyorum ama onun da mutlaka yaygınlaştırılması, mümkünse özellikle bu 15 ildeki üniversitelerle akran eğitimi noktasında  niversite  ğrencilerinin bu kulüplerdeki akranlarının sisteme dâhil edilmesi gerektiği kanaatindeyim.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) – Yine notlarınızı alın, tekrar gözden geçirelim.

AYşE KEş R (Düzce) – D n İçişleri Bakanımıza etki analizinden kastettiğim de buydu, sizin söylediğiniz hassasiyetle. Sivil toplum kuruluşları bütçelerini alıyorlar İçişleri Bakanlığından, Dernekler Masasından. Mutlaka bunların etki analizlerinin -yani aldı, bıraktı, güvenlik konusu değil- “Ne yapmak istemiş? şu şunları, şunu yapmak istemiş. şöyle bir bütçe almış. Sonra da etki analizinin yapılıp bu bütçe doğru yerde kullanılmış mı, bu iş işe yarar bir iş mi?”nin de yapılması gerektiğini ifade istedim.

Teşekkür ederim.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAğ (Erzurum) –  ok teşekkür ederim Ayşe Hanım.

Zaten bu çeşitten koordinasyon kurullarının başkanlığının birinci vazifesinin böyle bir belge ortaya çıkarmak olduğuna inanıyorum ben. Bu belge ortaya çıktı, sizin çalışmalarınızla, Komisyon çalışmalarıyla biz biraz daha bunu zenginleştirebileceğiz. Çünkü bu belge ortaya çıktığı zaman kim ne yapacak, biz ondan ne istiyoruz ve bu istediğimiz eylem sonuçta neyi tevlit edecek yani bizim hangi hedefe ulaşmamızı sağlayacak? Hepsini yazdığımızı varsayın, hepsini yazamayız zaten, yüzde 80’ini yazabilmişizdir, daha akıllı birisi gelir, bunu biraz daha m kemm l hâle getirebilir, eyvallah ama elimizde bu belgenin olması çok önemli. şimdi bu belge elimizde var, bu belge olduğu zaman iş bitmiyor- sizler de işaret ettiniz- ikinci adımı, doğru veri toplamak, verinin toplanması hususunda ısrarcı olmak, veri kontrolü yapmak. Bunun için de şimdilik Sağlık Bakanlığımız -sekretarya öyle kurulduğu için- bu işin Batılıların “delivery unit” dediği iş teslimatı  nitini oluşturacak ve düzenli verinin akışını sağlayarak biz bunu takip edeceğiz. Bu şekilde işin nasıl gittiğine dair gerekli veriyi alırsak toplantılarla da politikaları biraz daha geliştirmek mümkün olur yani buna iyi bir noktadan başlayacağız inşallah.

BAşKAN – Evet, Sağlık, Aile,  alışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanımız, Adana Milletvekili Sayın Necdet  n var.

Buyurun Hocam, Başkanım.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Başbakan Yardımcımıza ve ekibine gerçekten teşekkür ediyorum, çok güzel bir  alışma.

Ben kısaca şunu ifade etmek istiyorum: Bir defa “Bağımlılıkla mücadelede biz artık her şeyi yaptık, bundan sonra yapacak bir şey yok.” diyeceğimiz bir nokta yok. Çünkü sürekli yeni aktörler, yeni faktörler devreye giriyor ve yeni yeni birtakım enştrümanlarla insanlar bağımlı oluyorlar. Yani, sadece uyuşturucu değıl, diğerk her alanda ama sürekli dinamik bir yapıyı oluşturmak lazım. Ben strateji belgesinde bu anlayışı gördüm yani gerek önümüzdeki yıl gerek sonraki yıllara sari birtakım hedefler, esasında bu yapıyı dinamik kılmaya mahsus noktalar, o açıdan sürekli takip etmek lazım.

Bir de Hükümet olarak aslında şunu yapmak lazım Sayın Bakanım: Uyuşturucu konusu genellikle gazeteler ve televizyonlarda operasyonlarla gündeme geliyor çünkü operasyonlar hep cazip geliyor. “İşte şu kadar uyuşturucu yakalandı. Uyuşturucu ticareti yapan bu kadar insan kıskıvrak yakalandı.” vesaire, falan.

Olayın özellikle sosyal boyutunun birazcık öne çıkarılarak, biraz da başarı hikâyesinin oluşturulması gerekiyor ki toplumda “Ya, bu uyuşturucuyla hiç mücadele edilmiyor.” filan gibi bir algı oluşturulmaya çalışılıyor. Halbuki, rakamlara baktığımız zaman, rakamlar bunu göstermiyor, rakamlar çok farklı. Ama sanki her bir köşe başında, uyuşturucu tacirleri o köşeyi tutmuş; herkese, bütün çocuklara bunu veriyor gibi ama rakamlar böyle değıl, olgu böyle değıl. Ama algıyı birazcık kırmak adına hem başarı hikâyeleri hem de olayın sosyal boyutuyla Hükümetimizin ve devletimizin aslında bu konuyla a’dan z’ye ilgilendiğinin sık sık tekrarlanması lazım. “Ya, nasıl olsa herkes bunu biliyor.” anlayışından ziyade, herkesin bir şeyleri bilmesi ve devlete güvenmesi gerektiğı algısını da güçlendirecek adımlar atmak lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAşKAN – Teşekkür ediyorum.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Teşekkür ediyorum.

Zaten iletişimle ilgili özel bir bap açmamızın maksadı elbette bu. İnşallah ifade ettiğiniz gibi, onu da başarılı bir şekilde yürütebiliriz.

BAşKAN – Sayın Yurdakul...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Ben de Necdet Bey’e kesinlikle katılıyorum. Algı çok negatif yönde ama hâlbuki rakamlar çok farklı. Bir de bu çalışmalardan kimsenin haberi yok. Biz bile milletvekili olarak bu kadar detaylı çalışma yapıldığını şu ana kadar bilmiyorduk. O yüzden, gerçekten bu bir başlangıç, hakikaten o yüzden tebrik ederim.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Kamuoyuna daha sunmadık yani, bunları bitirelim, sunalım.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Hayır, hayır, daha önce, kaç yıldır yapılmış bu çalışmalar ama tebrik ederim, hakikaten, gerçekten çok bilimsel, güzel bir çalışma olmuş. Bundan sonrası daha kolay, elde bir kitapçık olunca.

Yalnız, Sayın Bakanım, şimdi şöyle söyleyeyim: Biraz önce Düzce Milletvekilimiz ifade etti ama sadece bir kuruluşu denetlemek yetmiyor. Bakın, önümüzde, geçen günlerde bir yurttan yangın çıktı ve vakıflar veya STK’ler veya herhangi birinin yaptığı yurt; iyi niyetle yapmıştır, şöyle yapmıştır, böyle yapmıştır ama sonuç olarak Hükümet ne yaptı? Bütün yurtların artık kontrolünü Millî Eğıtım Bakanlığına verdi. Niçin verdi bunu? Çünkü dedi ki: “Olmaz, bu denetleme yetmiyor.” Olmuyor hakikaten de yetmiyor yani ama kontrolü Millî Eğıtım Bakanlığına verse, bir bakanlığa verdiğiniz zaman tüm yurtları, o yetkili kişi onu denetlemek zorunda çünkü onun sorumluluğı altında. Dolayısıyla, ben şuna katılmıyorum: “Herkes yapsın.”

Bakın, bir belediye çok iyi bir niyetle uyuşturucu bağımlısı arkadaşları toplamış, bütün masraflarını kendisi karşılamış, başka bir ilde tedavi ettirmiş, ondan sonra, farklı iş bulma imkânları sağlamış ancak Sağık Bakanlığının onayı ve şeyi yok. Ya dolayısıyla, hani bunların hepsini bir standart hâline getirmek lazım. İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri’nde, Sayın Bakanım, siz bilirsiniz, sağık yönetiminde, hastanelerin oluşumunda, yönetimine vakıflar, belediyeler, yerel yönetimler, herkes girer -çünkü ben bunu çok detaylı çalıştım sizin de bu Sağıkta Dönüşüm Programı çerçevesinde- ama hepsinde şu var: Sponsor ve yönetim ne olursa olsun, kesinlikle o ülkenin sağık politikası çerçevesinde, sağık bakanlığı veya ilgili ana yönetiminin çerçevesinde standardizasyona herkes uyuyor ve akreditasyon kurallarına kesinlikle uyuluyor, ondan sonra açılım sağlanıyor. Yoksa, yani STK’lerin veyahut da diğeri birimlerin bunun içine girmesine hiçbir endişe yok ama muhakkak bu kurallara uyulmalı diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAşKAN – Teşekkürler.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Bu uyarılarınızı dikkatle değerlendireceğiz inşallah.

BAşKAN – Yeşilay uzmanımız Osman Altay Bey de burada. Özellikle bu STK’ler konusu açıldığı için bir söz istedi Sayın Bakanım.

Birkaç dakika da ona söz verelim.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Buyursun.

BAşKAN – Buyurun Osman Bey.

YEşİLAY UZMANI DR. OSMAN ALTAY – Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, değerli hazırın; ben bu konu açıldığı için katkı sunmak istiyorum sizlere.

Biz Yeşilay olarak STK’lerin kapasitesini artırma noktasında, diğeri STK’lerin, daha ufak çapta STK’lerin kapasitelerini artırma noktasında bir Mali Destek Programı düzenliyoruz. Her yıl bu Mali Destek Programı’nı uyguluyoruz ve STK’lerin bağımlılıkla mücadele projelerini desteklemeye çalışıyoruz bu program kapsamında.

Sayın Bakanın da arz ettiği, sizlerin de üzerinde işaret ettiğiniz ve mutabık kaldığımız gibi, sivil toplum örgütlerinin belli bir standarda sahip olduktan sonra bu alanda mücadele etmesi gerektiğini bizler Yeşilay olarak da savunuyoruz ve bu konuda da görev almak için hazır olduğumuzu bildirmek isterim sizlere.

Biz sahip olduğumuz bilgiyi, birikimi diğeri STK’lere yansıtma noktasında, onlara aktarma noktasında hevesliyiz. Bunun için de projeler gerçekleştirme yani gerekirse bunu AB fonuyla ya da başka fonlarla ya da kendi imkânlarımızı bir şekilde... Bu konuda zaten kendi irademiz var, bu konuda da devletin de iradesinin bizimle beraber hareket edeceğini görüyoruz. Bizim görev almaya hazır olduğumuzu ifade etmek isterim. Bunu hem stratejik planda da net bir şekilde yansıtabiliriz. Sertaç Beylerle bu konuda çalıştık. Aslında, buna işaret eden eylemler var stratejik planda ama direkt, Sayın Bakanın da arz ettiği gibi, söylediği gibi, bire bir buna işaret eden bir maddemiz yoksa bile biz bunu hemen oluşturup eylem planına yansıtırız. Ben bu Komisyon çalışmalarında sunduğumuz öneride de bunu belirttim. Yani sivil toplum örgütlerinin bu anlamda bir standardizasyon çalışması, ondan sonra... Ama şöyle de bir şey var: Yani benim gördüğüm kadarıyla sivil toplum örgütlerinin yeterince kapasiteleri de yok. Bu, yani aynı zamanda, hem o standartları çalışırken hem onları akredite ederken onların kapasitelerini de artıracak şekilde bir çalışmayı da yürütmemiz lazım. Yoksa karşımıza “Ben

yaptım, oldu.” diyen sivil toplum örgütleri çıkıyor ve bunların yaptığı hasarları düzeltmek için ekstra çaba sarf ediyoruz. Biz burada devletin denetleyici ve düzenleyici rolünü her zaman kabul ediyoruz ve o denetleyici ve düzenleyici rolü altında bize verilen görevleri ifa etme noktasında hazırız.

Diğer bir konu da rehabilitasyon merkezlerinin standardizasyonu ile ilgili bir konu. Yine burada da devletin düzenleyici ve denetleyici rolü altında bizim o standardizasyon konusunda da aksiyon alabileceğimizi ifade etmek isterim. Çünkü bu konuda da Yeşilaya, Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu kararı doğrultusunda verilen görev doğrultusunda biz de 10 tane rehabilitasyon merkezi kurmak için hazırlıklara başlamış durumundayız. Ama biz bu rehabilitasyon merkezini kurmayı... Yani hemen bugün kuralım diyelim diye verdiğimiz bir karar ya da istediğimiz değil. Biz bunun modelini de çalıştık. Bu model içerisinde kurulacak olan rehabilitasyon merkezlerinin hangi standartlara sahip olması gerektiğini, nasıl akredite edilmesi gerektiğini, akreditasyon sistematığının ne olması gerektiğini de çalıştık. Bunda da dünya örneklerini baz aldık ve o dünya örnekleri doğrultusunda kendi ülkemizin şartlarını, koşullarını da hesaba katarak bir akreditasyon sistematığı elimizde var ve kuracağımız merkezleri de bu akreditasyon sistematığı doğrultusunda kurmayı planlıyoruz. Dolayısıyla, bu elimizdeki hazır model akreditasyon sistematığına diğer kurulacak olan rehabilitasyon merkezlerinin de uymasını sağlama noktasında da kamuya gerekli desteği vermeye hazır olduğumuzu ifade etmek isterim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Sağlık Bakanlığıyla burada beraber çalışacaksınız zaten.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Şunu da söyleyeyim müsaadenizle değerli Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Bundan aşağı yukarı kaç yıl önce biz Kızılayla, hemen Sağlık Bakanlığımızın ilk dönemlerinde, çok aktif çalışmaya başladık. Türkiye’de şu anda 2 ana konuda Kızılay gerçekten çok başarılı hâle geldi. Bunlardan biri kan teminidir. Zannediyorum 2,5 milyon litreye yakın; 2,1 milyon litre. Türkiye’de topladığımız kan 600-700 bin litre değildi. Hâlbuki Kızılayın topladığı çok daha azdı, işte ameliyat olacağınız zaman akrabayı, şunu bunu topla; bu ihtiyaç tamamen bitti, çok daha güvenli bir kan kullanılıyor. Üstelik şimdi, o kanın plazmasından yerli plazma fraksiyonu ürünlerini elde etmenin imkânı da ortaya çıkmış oldu.

İkinci örnek de, Kızılay yurt dışında gerçekten AFAD’la beraber harikalar yapıyor şu anda. Şunun için söylüyorum: Yeşilay bu doğrultuda doğru adımlar atmaya son kaç senedir başladı? Dört beş senedir başladı ve Kızılay tıpkı Yeşilay’ın ulaştığı gibi müthiş bir noktaya ulaşacak yani. Kızılay ve Yeşilay, aslında, sivil toplum örgütüdür, dernek hükmünde ama bunlara kanunla verilmiş birtakım hem haklar hem yetkiler var; yarı kamu kuruluşu gibi bir şeyler yani. Dolayısıyla, burada Yeşilayın önümüzdeki yıllarda hizmetini giderek artıracığını ve tek etkin olacağını ben görüyorum. Bundan da çok mutluyum. Ama her hâlikârda elbette ki Sağlık Bakanlığıyla ve bizimle yakın bir koordinasyon içinde olacak.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, tabii konuşacak daha o kadar uzun konular var ki bugün bitmeyeceği kesin. Belki bizden sonra bir beş sene, on sene sonra yeniden Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir araştırma komisyonu bu manada kurulabilir. On sene önce sentetik kannabinoidler yoktu. Bu komisyonun kuruluş amaçlarından bir tanesi de bu sentetik kannabinoidler, internet ve teknoloji bağımlılığı. Örneğin, siz Uyuşturucuyla Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı hazırladınız. Kumarla ilgili, internetle ilgili, teknolojiyle ilgili, belki diğer bütün bağımlılık türleriyle ilgili de birtakım stratejik

**Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak
Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla
Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu**

6 . 4 . 2018

T: 14

O: 2

planlar hazırlanması gerekecek. Bu gözle baktığımızda yapacağımız gerçekten çok daha büyük işler olduğunu biliyoruz. Biz uyuşturucu madde bağımlılığıyla ilgili kurulan Meclis araştırma komisyonu önerimizi, bu Stratejik Belge ve Eylem Planı açıklanmadan önce bizimle paylaştığınız ve bizim de önerilerimizi dikkate aldığınız için ayrıca teşekkür ediyorum. Eğer biraz daha gecikirse bu Strateji Eylem Planı’nın açıklanması, biz de raporlarımızı hızlandıralım. Konaştuğumuz konuların büyük kısmı hemen hemen ortak, o akıl ortak; sonuç da o şekilde birtakım ortak sonuçlara ulaşacaktır. Örneğın, gittiğimiz saha çalışmalarında kadın AMATEM’inin olmadığını gördük. Yani hakikaten Mersin’de 50 yataklı bir AMATEM yapılmış, daha önce kadın hastaları yatırmışlar fakat sıkıntı olduğı için ayrıca kadınlar için de bir AMATEM açılması planlanıyor.

BAşBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – En azından bir bölüm AMATEM’in içinde.

BAşKAN – Evet, bir bölüm olarak. Yani ayrı bir bölge, yani o erkek hastaların içerisinde değıl de farklı, ayrı, sepere bir bölgede olmasında fayda var diye düşünüyorum.

Ben Başbakan Yardımcımız, Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu Başkanı Erzurum Milletvekilimiz Sayın Profesör Doktor Recep Akdağ’ın bu önemli sunumları, katkıları için ve bakanlıklarımızın değıerli bürokratlarının katılımları için teşekkür ediyorum.

Son toplantımızı, 14’üncü Toplantımızı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.03

